

ELŐFIZETÉS
 Helyi ár: ...
 Egy évre ...
 Egy hónapra ...
 VIDEKRE ...
 Egy évre ...
 Egy hónapra ...
 HIRDETES
 4-hasábos postai sor ...
 minden következő ...
 Nyitási ára ...

ARADI KÖZLÖNY

POLITIKAI NAPILAP.

SZERKESZTŐSÉG:
 Aradi és csanádi egyesült
 vasutak palotájában.
 TELEFON-SZÁM: 357.

KIADÓHIVATAL:
 Aradi Nyomda Részvény-
 Társaság.
 József főherceg-ut 23. sz.
 TELEFON-SZÁM: 151.

Arad, 1902.

FELELŐS SZERKESZTŐ:
Stauber József.

Csütörtök, június 26.

Mai számunk főbb közleményei:

- Vezércikk: Az aradi kamara a fogyasztási szövetkezetek ellen.
- A kereskedelmi szerződések fölmondása.
- Egy német herceg és a magyar nyelv.
- Az angol király haldoklik.
- A képviselőház elnöki hivatalából.
- Mangra vizitációja.
- Arad — a miniszterhez.
- A női ipariskola kiállítás.
- Ártatlan vagyok!
- Az aradi vértanúk földje Amerikában.
- A margittai választás.
- Ivánka Oszkár nyilatkozata.
- Tanulmányi utazók Aradon.
- A rejtélyes kasszabetérés.
- Tárca: Történet a büszke hercegnőről. Irta: Oberon.
- Regény-Csarnok: Hipnózis. Irta: Hardy I. D.

Az aradi kamara

a fogyasztási szövetkezetek ellen

Arad, június 25.

A vidéki kereskedőknek a fogyasztási szövetkezetek ellen viselt küzdelmében élénk részt vesz ma az aradi kereskedelmi és iparkamara, mely egy gondosan szerkesztett fölterjesztésben informálja a kereskedelmi minisztert ama szomorú és tarthatatlan helyzetről, melybe a vidéki kereskedőket a fogyasztási szövetkezetek sodorták.

A tanulmány-számba menő jelentés nyomatékos kiegészítő részét fogja képezni a kereskedők ez év pünkösdjén Aradon tartott kongresszusának, s a fo-

gyasztási szövetkezetek hatása tekintetében közgazdasági és társadalmi szempontból tanulságot merithet belőle mindenki, főleg pedig azok, kik a szövetkezeti eszme érdekében késhegyig menő harcot folytatnak.

Az adatok egész halmazával bizonyítja az aradi kereskedelmi és iparkamara, hogy a fogyasztási szövetkezetek messze kiléptek ama határok keretéből, melyen belül szolgálni lehet a közérdeket; s hogy a jószándékkal kezdett szövetkezés egy-két év alatt áldatlan fészkvé lett a felekezeti elfogultságnak és osztály-gyűlöletnek.

Számos alkalommal elmondtuk már e helyen a fogyasztási szövetkezetekről vallott véleményünket. Most kiragadunk egy tételt a kamara jelentéséből, ahol az a legmesszebb menő tárgyilagosság hangján ismerteti a kerületbeli fogyasztási szövetkezetek keletkezésének okait.

Az egyes vidéki szövetkezetek a maguk érdekeltsége és elfogultságánál fogva keletkezésükre nézve, — mint a jelentés mondja — a következő indokokat hozzák fel:

„Ők egyrészt az önszegélyes tevékenységre való felbuzdulásnak, másrészt a községekbeli kiskereskedők által gyakorolt korlátlan áru-uzsora elleni védekezés szükségének mondják a fogyasztási szövetkezetek alakításának okát. Az almás-kamarási, csintyei a nagyzerindi, a seprősi, a tótkomlói, a kevermes, a nagymajláthi és a pitvarosi szövetkezetek jelentéseiben az utóbbi indok igen élesen állítatik oda. Azt mondják e

jelentések, hogy a kiskereskedők tulságos áron rossz portékát árultak, az áruhitel összegéhez busás kamatokat számítván, abból váltót csináltak s a lakosság egy részét tönkre tették. A fazekasvarsándi, megyesyegyházi, nagykamarási, vadászi szövetkezetek egyszerűen arra utalnak, hogy a közönség olcsóbb áron kívánta beszerezni szükségleteit. Egy szövetkezet — az 1899-ben létesült kisperegi — állítólag azért létesült, mert a községben csak egy vegyeskereskedő volt, a ki nem tudta ellátni a szükségletet. Egy szövetkezet — az ágyai — az önszegélyezés eszméjére vezeti vissza a szövetkezet alakítását, a hunyadmegyei központi fogyasztási szövetkezet pedig azzal indokolja az alakulást, hogy a kereskedők által nyújtott hitelek sok esetben anyagi rázkódtatásokat idéztek elő.“

A kutatást vezető kamara ezek után hiteles és elfogulatlanul vélt helyről óhajtván tájékozást szerezni magának a fent felsorolt vádak mibenlétéről, a községi előjárásokhoz fordult felvilágosításért. Erre nézve a fölterjesztés a következő eredményről számol be:

„A megkérdezett községi előjárások közül az ágyai, a csintyei, a fazekasvarsándi, a nagyzerindi, a seprősi, a vadászi és a nagymajláthi csaknem kivétel nélkül szó szerint ugyanazt mondják a szövetkezet alakításának okául, ami természetes is, ha — mint látni fogjuk — a fogyasztási szövetkezetek alakításában és vezetésében a községi előjárók tényleges részt vesznek. Egy községi

TÁRCA

Történet a büszke hercegnőről.

Irta: Oberon.

A majomképű Tom nem csinált egyebet, csak ugrált a kis kék trapézen, melyen két oldalt hosszú rud végén piros zsinór volt kifeszítve. — A zsinór közepén kis horog, a horog a majomképű Tom háta közepéhez volt erősítve. Annál fogva ugrált, ficánkolt reggeltől estig is, ha éppen úgy kívánta a gazdája.

Tom igen alázatos legény volt és módfelett szerény. Soha nem kellett neki semmi. Hónapok óta ugyanebben a piros-kék csikos bohócruhában űzte a mutatványait. A cipője kissé megkopott, de nem kért helyette másikat. A sapkája, a hosszú csucos süveg is behorpadt az egyik oldalán, ám azért viselte békés szeretettel. Maga volt a megtestesült igénytelenség. Azonmód piros és nevető arcú emberke, — mint a hogy a Jézuska karácsony-estjén lehozta az ő magasságos országából, ide a földre a Berecz ügyvédek Józsikájának.

A hercegnő ezek ellenében a legsajátosabb teremtmény volt az egész földön.

Sarga haju, fitos orru, kékselyemruhás grande dame, aki hol pityergett, hol nevetett, lecsukta, felnyitotta a szemét, szóval, adta nagyon a nagyvilági hölgyet,

Persze három nappal a megérkezése után új ruhát kapott, a mit igazi varrónő vart a számára. Urnője, a kis lenhaju Gizike, a Józsi-ka huga bevitte őt a szalonba, a többi vendég közé es kimondhatatlan nagy becsben tartotta mind az egész ház. Természetes, hogy ilyen körülmények között Ziri hercegnő csakhamar a legmagasabb fokára hágott az urhatnámságnak. Selyemfüggönyös, csipkés ágyban aludt, ruganyos párnákon és volt külön hálóinge is, himzett, hosszúujju, akár csak a Gizike mamájának.

A Gizike mamája ugyanis egy idő óta — nagyon rövid idő óta — ott aludt közvetlen a gyermekszoba mellett, a nappaliban. Nem tudhatni, miért?

Karácsony után két hétre Ziri hercegnő és Tom csak hallottak ám nagy hangos beszédet, a mi a szalonból tört be hozzájuk.

— Ez a levél — harsogott a Gizike mamája — ez megmagyaráz mindent. Az írott betűt nem lehet lehazudni. Oh Alfréd, de nyomorult vagy?

Tom hallotta, hogy Alfréd ur, a férj, erre védekezni akart. Ám ez képtelenség volt. Ő nagysága szörnyen dühös volt. Sirt, átkozódott, kacagott és fenyegetőzött egyszerre. Ére pedig egy nagy tompa zuhanás következett, a mi azt jelentette, hogy Gizike mamájának sikerült elájulni. A mire ismét lötés-futás támadt. Szaladtak ecetért, kölni vizért, hogy valamiképpen életre hozzák. — Ez is meg-

történt, s ettől fogva ő nagysága ijesztő mód szótalan lett. Egész nap elzárkózva ült a szobájában. Az ebédjét is oda vitette. Es dicséretére legyen mondva, el is költötte az utolsó falatig.

Ziri, a büszke hercegnő és Tom, az alázatos csak nézték, mi fog még történni. Mert egyik sem bírta, hogy a dolog csak így egyszerűen véget érhet, minden markansabb következmény nélkül.

— Egy igazi nő nem engedhet magán száradni ilyenfajta sérelmet — jelentette ki Ziri hercegnő arisztokratikus orrhangján. — Ez bosszút kíván.

Tom, a majomképű, himnemű voltánál fogva természetesen a férj pártján volt.

— Az igazi asszony erénye a megbocsátás — vetette ellen olyan meggyőződéssel, a mi kissé tulságosan is komoly volt egy trapézen ugráló, automata bohóc szájáról.

— Ejh, mit ért ön ehhez, tisztelt komédiás. Az önök világában az ilyesmi annyira napirenden van, hogy fel se tűnik. Fogadni mernék bármibe, hogy az asszony nem hagyja megbosszulatlanul a dolgot.

— No, én pedig fogadok, hogy ha igazán becsületes asszony, meg fog az urának bocsátani.

— De nem — mondta büszkén a hercegnő.

— De igen, — vágott vissza Tom, a majomképű. — Akar fogadni?

Az Aradi Közlöny minden előfizetője 3000 koronára biztosítva van balesetből eredő halál vagy rokkantság ellen mindaddig, amíg előfizetése tart.

előjáróság azonban — az almáskamarási — azt mondja, hogy az egyes vidéki kereskedők önkényes tulkapásai csak a szinleges okot képezték a szervezkedésre; a valóságos ok az agrár-elvek terjesztése volt.

Végül megkérdezte a kamara a vidéki kereskedőket.

„Azok a kereskedők — mondja a jelentés — akiket a kamara szintén meghallgatótt, körülbelül ezt az utóbbi felfogást igazolják, melynek helyességét az a körülmény is támogatni látszik, hogy 1898-ban és 1899-ben is fennállhattak ugyanazok a bajok, melyekre a szövetkezetek utálnak, a népnek azok a jóléte, akik most oly nagy felbuzdulással megmentésére siettek, akkor is ott laktak a községekben és látták állítólagos tönkremenését, mégis csak most érezték a mentési munka szükségét, mikor arra kívülről, egy rendszeres szervezet útján kapták az ösztökélést. Jellemző az is, hogy míg Békésmegyében csak egy, Csanádmegyében csak három községben voltak olyan állítólagos kétségbeesztő állapotok, addig Aradmegyében tízenegy község nyögött annyira az áru-uzsora következményei alatt.

A valóság ugyanis az, hogy a községi fogyasztási szövetkezetek létesítésére nem belső, a községek lakosságának viszonyaiból folyó okok, nem a közzükséglet vezetett, hanem egy kívülről jövő mozgalom, mely csak az utóbbi két évben öltött nagyobb mérvet s mely éppen azokban a megyékben lett erősebb, ahol az illető mozgalom vezetőinek agilis szervezőket sikerült találni.

Ezt a mozgalmat a „Hangya” nevű budapesti fogyasztási és értékesítési szövetkezet indította oly célból, hogy minél több falusi szövetkezettel hálózza be az országot s azért alakult a legtöbb szövetkezet Aradmegyében, mert a „Hangya” az Aradmegyei Gazdasági Egyesülettel lépett összeköttetésbe s ezen egyesület vezetői nagy buzgalommal láttak hozzá a vármegye területén a fogyasztási szövetkezetek létesítéséhez.

A kamara felterjesztése a keletkezés okainak ismertetése után, halmazával sorolja fel azon állandó és elkeseredett harc

részleteit, melyet a fogyasztási szövetkezetek a kereskedők ellen folytatnak, miközben az utóbbi legtöbb helyütt szemben találja magával a jegyzőt, a lelkészt, a tanítót, s a község legbefolyásosabb embereit, akik akárhányszor fenyegetésekkel és presszióval terelik a szövetkezei boltba a község lakosságát. Sőt elmond olyan eseteket is, ahol a csendőrszárnyparancsnokságok magasabb helyről utasítást kaptak, hogy a vidéki őrsők a szövetkezesi boltokban vásároljanak.

Az új kereskedelmi minisztert úgy ismerjük, mint aki nemcsak állásánál fogva, de meggyőződésének egész melegevel védi és támogatja a kereskedők érdekeit.

A fölterjesztés, mely ma Aradról ment hozzá, négy vármegye kereskedő-világának följajdulása.

Azonkívül pedig hű képe annak a bomlasztó, kóros mozgalomnak, mely a közérdek álarca alatt érdekellentéteket támaszt, s minden nagyobb szociológiai eredmény nélkül, tagozatokra szaggatja egy ország társadalmát.

Hisszük, reméljük, hogy a kereskedők érdekeinek képviselője jóakarattal vesz tudomást a kereskedők panaszáról, s a kormányban, melynek tagja, érvényesíteni fogja befolyását reszortja érdekében úgy, amint teszi azt talán kelletlenül is nagyobb bátorsággal és céltudatossággal egy másik kollégája: a mindenható agrárminiszter.

* *

A kereskedelmi szerződések fölmondása.

— Az Aradi Közlöny tudósítójától. —

Arad, június 25

Az osztrák kormány, mint már megirtuk, tudatta a magyar kormányval, hogy az 1903. december 31-én lejáró külföldi kereskedelmi szerződéseket a folyó év utolsó napján fel akarja mondani.

Az 1899: XXX t.-cz., illetőleg az azzal megegyező 1899. szeptember 21-iki osztrák csá-

szári rendelet ugyanis szabja, hogy ha a külföldi kereskedelmi szerződéseket akar Ausztria, akár Magyarország felfüggesztésére mondani, ezt egymásnak folyó hó 30-án meg kell jelenteniük, mert ha a hatást elmulasztanák, akkor csak abban az esetben volna a külföldi szerződések felmondása, ha abba a monarchia mindkét államát egyezik, ellenkező esetben a szerződések érvényben maradnak.

Körber tehát bejelentette a magyar kormányval, hogy ő ez év december 31-én a külföldi szerződéseket föl akarja mondani.

A bécsi lapok s mindjárt első helyen a N. Fr. P. örömmámorban usznak, mintha már mindent megnyertek volna az osztrákok, a mit követeltek Körbernek ezzel az egy tényével. Azt hiszük azonban, hogy ez az osztrák győzelem is olyan lesz, mint volt a custozzai, melynek ma van az évfordulója s melynek az lett vége, hogy az osztrákok egész Lombardiát és Veneziát elveszítették. Körber felmondhatja a kereskedelmi szerződéseket ez év végén s az nekünk lesz jó, mert akkor egy lépéssel ismét közelebb jutottunk az önálló vámterülethez.

Egyetlen egy eredménye lesz annak, ha csakugyan bebizonyosodik, hogy Körber közölte Széll kálmánnal a felmondási szándékát s ez az, hogy most már az autonom vámtarifára vonatkozó tárgyalásoknak Ausztria és Magyarország közt gyorsabb tempóban kell folyniok. De semmi egyéb eredménye Körberre nézve nem lesz. Mert a tárgyalások gyorsabb menete nem jelenti egyúttal azt is, hogy most már az osztrák követeléseknek teljesedniük is kell. Mert egyszerű bárgyuság az osztrákok részéről azt hinni, hogy a tárgyalásoknak halogatása Magyarország érdeke. Nekünk is érdekünk, hogy minél előbb tisztába jöjjünk azzal, hogy mi lesz s mikor lesz.

Bécsben különben már úgy látszik megijedtek a saját árnyékuktól, mert a N. Fr. P. mely mai esti lapjának első oldalán ujong Körber eljárása miatt, mintha ettől függött volna Ausztria boldogsága, a harmadik oldalán már azt a reményét fejezi ki, hogy a két kormány mégis megegyezésre jut majd egymással, s a külföldi szerződéseket nem kell 1902. december 31-én felmondani, ami azt jelenti, hogy a vám-

— Jó. És mibe?

— Egy csókba, az ön ajkáról nemes hercegnő, egy puha, meleg csókba.

— Mit mond? Ez szemtelenség! — szörnyűködött a hercegnő. — Hogy mer maga közönséges bohóc léteire ilyesmit nekem felajánlani?

— Azért — felelte a szegény Tom, — mert közönséges bohóc létemre szerelmes vagyok fenségedbe, s minthogy nincs más mód arra, hogy valaha megcsókoljam, ezt az egy módot tartom meg magamnak. Rá áll?

— Nos hát — legyen. Beleegyezem. De csakis azért, mert szentül meg vagyok győződve arról, hogy az asszony nem békül ki az urával.

— S ha igen?

— Akkor öné a csók. Nem bánom.

— Mikor kapom meg? — kérdezte mohón a szomszéd a Tom.

— Abban a pillanatban — felelte a hercegnő, — a mikor az asszony újra megöleli az urát.

— Helyes — bólintott rá Tom — és a győzelem reményében hatalmas bukfcenet vetett a trapézra.

S még ezen a délután történt meg az a csodálatos eset, hogy ő nagysága, az egész cselédség mozgósítása mellett, átvitette ágyát a nappalira, közvetlen a gyermekszoba mellé.

— Látja? — sziszegte diadalmasan a büszke hercegnő. — Nem mondtam, hogy így lesz?

Hiába, mi magasabb rendű lények, mégis csak finomabb éleslátással és áttekintő képességgel bírnak, mint a magukfajta.

— Várjunk csak, várjunk! — vetette ellen Tom, a ki reménykedő és szerelmes szemeket vetett abba az irányba, a merre a hercegnő csipkés köntöse fehérlett ki a többi játékszerek közül.

Az első éjszaka nem történt semmi. Noha Tom és a hercegnő alaposan fületek kifelé. Gizike mamája elköltötte a vacsorát, aztán átjött a gyermekszobába. Rásirta nagy forró könyvecskéit Józsika és Gizike fejére. Valamit suttogott is nekik, megtört, elhaló hangon, a mit persze a kis mulyák nem értettek. Azután szépen visszament aszobájába, bélefeküdt az ágyába és elaludt.

Mikor már a gyermekek is lefeküdtek és nagy csönd borult az egész házra, Ziri hercegnő odasugta a bohócának:

— Nos?

— Csak türelem — vágott vissza az, a sőtétben — csak türelem édes hercegnő.

* *

És így volt ez a második éjszakán is, a harmadikon is, a negyediken is.

Tom már-már halaványulni érezte szívében a reménységet. A hercegnő is kezdett mód nélkül gunyos és pöffeszkedő lenni győzelmének tudatában. Mindez nagyon elkeserítette Tomot. De azért várt, várt egy vértanu elszánt-

ságával és a mint a következmények befogják igazolni: nem hiába várt.

Az ötödik éjszakán apró és határozatlan lépések hallatszottak a folyosó felől. A lépések egészen a nappalig ártek.

Ott elhaltak; majd újra fölhangzottak — visszafelé.

— Hála Istennek — fohászzkodott a hercegnő — már félni kezdtem.

— Hallja csak, hallja, — suttogott Tom — az asszony nem alszik.

Csakugyan nem aludt. Jobbra-balra izgett-mozgott, fészkelődött, miközben akkorákat sóhajtott, hogy behallatszott a gyermekszobába.

— Bizonyosan rosszul érzi magát — igyekezett a hercegnő magyarázatát adni eme aggasztó tüneteknek. — Sokat evett az este. Most fáj a feje. Szegény!

Még sajnálkozott is felette, csak hogy a szegény Tom-ot félrevezethesse észleleteiben. Ám ez nem engedte, hogy becsapják. Tudatában volt közelgő győzelmének s egész lakonice jelentette ki a hercegnő előtt:

— Puhul.

A hatodik este megint felhangzottak a lépések a folyosón. Ezuttal komolyabbak és határozottabbak voltak s a mikor újra megállapodtak a nappali előtt: diskkrét kopogtatás kísérte őket.

— Ki az? — hallatszott egy épen nem álmós hang az ajtó mögül.

A Nemzetközi baleset elleni biztosító társaság balesetből eredő halál és teljes rokkantság esetére 3000 koronát, illetőleg a rokkantság mértékének megfelelő összeget biztosít az Aradi Közlöny előfizetőinek.

közösség Ausztria és Magyarország közt fönmarad.

Az osztrák kormány hír szerint az utolsó előtti minisztertanácsban határozta el, hogy a felmondási szándékát bejelenti a magyar kormánynak s erről a királynak is jelentést tett. Sőt a N. Fr. P. szerint Széll Kálmánhoz már a múlt héten megjött az értesítés.

Széll Kálmán valószínűleg felutazik a hét végén Bécsbe, hogy újra érintkezésbe lépjen az osztrák kormánnyal, de az érdemleges tárgyalásokat csak augusztusban kezdik meg ismét.

TÁVIRATOK.

Minisztertanács.

Budapest, jun. 25. Ma délelőtt a kormányelnöki palotában minisztertanács volt, melyen a kabinetnek a fővárosban időző összes tagjai résztvettek.

A bolgár fejedelem uton.

Bécs, jun. 25. Ferdinánd bolgár fejedelem Ebenthalból ideérkezett és rövid itt tartózkodás után tovább utazott Párisba.

Egy német herceg és a magyar nyelv.

(Orosz-magyar szövetség.)

Arad, június 25.

Egyik *szentpétervári* hírlapban rendkívül érdekes cikk jelent meg a minap. A cikk a hármasszövetséggel foglalkozik s ennek kapcsolatát körülményesen érinti a magyarországi viszonyokat és az Ausztriától való különválás lehetőségét. Az orosz cikk így hangzik:

A múlt pénteki beszéd, melyet a magyar miniszterelnök mondott a hármasszövetség politikai és közgazdasági kölcsönös viszonyáról, élénken foglalkoztatja az orosz sajtót, mely a beszédet bőven közölte.

Ez a beszéd meglehetősen meglepte az orosz köröket. Szentpétervárott ugyanis az a fölfogás uralkodik, hogy sem a magyar osztrák kiegyezésből, sem, következésképpen, a hármasszövetség szerződéséből nem lesz semmi. Ma-

gyarország előbb gazdaságilag, aztán politikailag függetleníti magát Ausztriától és ha másképp nem lehet, legfeljebb perszónálunióban marad vele.

Ebből az alkalomból érdekes megvilágítani egy kissé az orosz fölfogást Magyarország viszonyairól. Ok, a távoli szemlélők, a kik sem az osztrák és magyar bonyodalmas viszony rejtekeibe nem mélyedtek bele, sem pedig ennek a kusza hálónak szövevénye el nem takarja előlük a nagy körvonalakat, nagyon eredeti módon oldják meg Magyarország problémáját, mely kívülről egyrészt a német veszély, másrészt a szláv veszély, bent pedig a nemzeti ambíciók és az osztrák irigység között rohamosan fejlődik és emeli presztizsét a külföld előtt.

Volt alkalmuk *Galicin* hercegtől és más politikai faktoroktól, újságszerkesztőktől hallani az orosz közvélemény kissé túlzó ítéletét.

Mi — állítólag — nem vesszük észre a német veszélyt. A német ambíció az osztrák kavardásra épít és már jóelőre szinte nullának veszi az ő jelenlétüket, mely csak addig bír jelentőséggel, míg a korona személyében nincs változás. Az osztrák így elimináltatván a számításból, a sajátos számítás szerint marad Magyarország, mely erős politikai vérkeringéssel áll két faj között, melytől teljesen idegen s csak szimpátiája vezetheti. Ezt a szimpátiát kell élesíteni s innét datálódik a német hivatalos kacérkodás, a mi három kimagasló momentumban nyilvánult meg a legutolsó időkben: 1. A német császár látogatása Budapesten. 2. A Rákóczy-kardnak, melyet a cártól kaptunk, Berlinbe kérése és ott áhítatos dédelgetése. 3. Egy német királyi hercegnek magyar nyelvre való taníttatása. A német veszély tehát ott kezdődik, a hol Magyarország különválik Ausztriától, a korona személye változik és az ország — minden önállósága mellett — szövetséget keresvén, szimpátiája után indul és németre akad. A német kultúra fensőbbisége nyilvánvaló, a német szövetséges tehát csak elnyomhatja tekintélye és kulturája súlyával az országot. Ez a német veszély.

A szláv veszély az oroszok szerint nem ilyen elriasztó. Az oroszok szánják-bánják az 1849-ben történeteket és egyetlen óhajtasuk,

hogy fejejtük el. A német veszély ellen való védekezés közös érdekünk. De közös érdeke Oroszországnak és Magyarországnak, hogy egy délszláv birodalom ne tudjon létrejönni. Itt az izolátor a déli szlávok geográfiai kapcsolatai között: Magyarország. Tehát az oroszoknak keztyüsen kell bänniök déli bástyájukkal. Mi sem természetesebb, mint az, hogy az önállóvá lett Magyarország Oroszországgal szövetkezik. Es nincs belőle kára, mert a német veszéllyel szemben ez a szövetség nagy hatalom. Es a szövetség nem nyomhatja el Magyarország kulturáját se, mert a magyar kultúra fensőbbisége nyilvánvaló a szlávval szemben. Maga a faj, ha nem teljesen egy is, de egy bölcsőbből való, ázsiai eredetű. Jobban megértik egymást, mint a germánnal. Az orosz-francia szövetséghez hozzájárulván Magyarország, föltétlen biztosítása lenne ez annak, hogy a germán abszolút tulsulyra soha se jusson. Egy orosz-magyar szövetség tehát kívánatos, remélhető és Oroszország a legnagyobb szimpátiával csinálná meg.

Széll Kálmán múlt pénteki beszéde mindeme vérmes számításokat és kedvelt eszméket kissé szintelenekké redukálta s ezért keltett akkora feltűnést.

A képviselőház elnöki hivatalából.

— Az Aradi Közlöny tudósítójától. —

Budapest, június 25.

Az első ülészak berekesztése nem jelenti a képviselőház munkaszünetét is. A tisztviselői kar továbbra is együtt maradt és intézi, feldolgozza a képviselőházhoz érkező ügyeket.

Ujabbán a berekesztés óta a következő üggyarabok érkeztek a képviselőház elnökségéhez:

A kir. Kuria arról értesítette a képviselőházat, hogy *Rosenberg* Gyula Abrudbányán megválasztott országgyűlési képviselő ellen újabb kérvényt nem adtak be. — E bejelentés következtében Rosenberget az októberben egybeülő Ház végleg megválasztott képviselőnek fogja kimondani.

Andrássy Tivadar gróf, mint az állandó összehívhatatlansági-bizottság elnöke ma arról értesítette a képviselőház elnökét, hogy *Koller*

— En vagyok — felelte vissza a kopogó — én.

— Miféle én?

— Hát én Alfréd?

— Alfréd? Nem tudom ki az. Nem ismerem.

A férj olyanforma hangot ballatott, mintha nevetne, de hogy igazságosak legyünk, be kell vallani, hogy a fogait csikorgatta.

— Ugyan, ne bolondozz Flóra. Dehogy nem ismeresz. Lásd ilyet ne mondj!

— Nem ismerem, megmondtam. És most hagyjon békét.

— De —

— Távozzék uram.

— Flóra megbánod!

— Hallja!

A hercegnő fejére huzta a takaróját, mert a társalgás kezdett igen polgárius jelleget ölteni.

Igy aztán nem hallott semmit.

Kis idő múlva, mikor ismét kidugta a fejét oda fordult Tomhoz.

— Nos, mi történt? Nemde visszament?

— Vissza, — felelte szomorúan Tom. Majd fölcsilámlott a szeme és így szólt:

— Hallgasson csak! Az asszony sir!

— Csakugyan, — csodálkozott a hercegnő és megvetőleg tette hozzá:

— Mit is tudnak ezek az asszonyok — egyebet?

A hetedik este kimondhatatlan izgalmak-

kal töltötte el Tomot és az ő büszke hercegnőjét.

Véletlenül egymás mellé kerültek a játékasztalon s így igen jól meghallhatták egymás szívverését.

A majomképű Tom konstatálta, hogy a hercegnő igen kicsiny bizalommal néz a közeli események elé s e fölött való örömeiben összeütögette nagy titkon a bokáit.

Tíz óra lehetett. Az asszony színházban volt egy barátjával, s mikor haza érkezett: bámulva látta, hogy a rögtönzött boudoirban szépen ott cssücsül egy slafrokkos alak Alfréd.

— Lesz szives távozni, nemde? — szólt hozzá igen előkelő hangsúlylyal.

— Te bolond! felelt az vissza, olyan határozott meggyőződéssel, hogy Tomnak a szive repesett örömeiben.

— Vagy kívánja, hogy én menjek? Oh kérem nagyon szivesen . . .

— Kívánja a fene!

— Uram! Ön elfelejti, hogy a feleségével beszél!

— Ah, hát mégis rám ismeresz végre! No hála istennek. Ha csakugyan a feleségem vagy, akkor nem tudom miért kellene távozni bármelyikünknek is.

— De . . .

— Ugyan . . . te . . .

Erre olyas valami következett, a mit hallani nem lehetett, de megsejteni igen

És Tom, meg ő hercegnője, bírtak annyi intelligenciával, hogy ezt a valamit a bezárt ajtón keresztül is megsejtsék.

— Csókolóznak! Éljen! ordította el magát a kis bohóc.

A hercegnő még tartotta magát.

— Nem igaz. Csak a férj csókolta meg az asszonyt. Ez még nem jelent semmit. Várjuk be a továbbiakat.

És vártak. Ot, tíz, husz percig és még tovább is vártak. Nem hallottak semmit.

Tom szemtelenül vinnyogott magában, de nem szólt, csak nézett.

Igy telt el egy félóra.

Ekkor ezután a hercegnő, kissé szégyenkezve, de a rangját jellemző büszkeséggel fordult oda Tomhoz, a bohóchoz:

— Kérem? — mondta neki — hajoljon csak ide.

Tom egy kecses piruettel odalibbent a hercegnő lábai elé.

Sajátságos érzés lepte el szívét. Szinte reszketett bele. Érezte, hogy szólnia kellene. De nem tudta, hogy mit. Hallgatott és alázatosan sütötte le szemét. Erre aztán — olyan álomszerű volt az egész — még mielőtt szóhoz juthatott volna: finom, bársonyos lehelet érintette homlokát s a következő percben a kis Tom majompofáján elcsattant egy csók . . .

Tivadar képviselőnek, mint egyik adókievítő bizottság elnökének állását összeférhetlenségnek mondták ki. Koller Tivadar egyben bejelenti, hogy az adókievítő bizottsági tagságról lemondott s így az összeférhetlenség elesik.

Andrássy Tivadar gróf Popovics V. István összeférhetlenségi ügyben is tett ma jelentést. Popovics tudvalevőleg a Thökölianum igazgatója. Az állandó összeférhetlenségi bizottság az ügyet az összeférhetlenségi ítélő-bizottsághoz kéri áttétetni, a mi október első napjaiban fog megtörténni.

A hét folyamán a következő kérvények érkeztek a képviselőházhoz: Háromszékmegye, Liptó-Turóc- és Sopron vármegyék a Rákócy és Bercsényiről szóló törvény eltörlése, — Turóc- és Liptó vármegyék a tanítói nyugdíjajutólék eltörlése — és Veszprém vármegye a kóbor cigányok megrendszabályozása tárgyában kérvényeztek.

SZINHÁZ ÉS IRODALOM.

A színház műsora:

Csütörtök: Becsület, színmű. Ivánffy Jenő vendégfelleléttével.
Péntek: Velencei kalmár, tragédia. Ivánffy Jenő vendégfelleléttével.

A zenede vizsgálja.

— Az Aradi Közlöny tudósítójától. —

Arad, június 25.

A Krispin-teremben nagy közönség gyülekezik egybe két nap óta. A zenede tartja itt évről-évre vizsgáját, mely tegnap kezdődött. A közönség, melynek egy része a szülőkből áll, olyan számba veszi ezt az évről, mintha valamely hangversenyen venne részt. S méltán, mert a növendékek sok élvezetet nyújtanak a zene kedvelőinek.

A zene mellett azonban még löböt ér az a jóleső tudat, mely a szülőket, a tanügybarátokat a szép haladás láttára eltölti. Ennek kifejezést is adott a vizsga-bizottság nevében Vas Sándor dr., ki a mai vizsgálat végén beszédet intézett a növendékekhez.

Az elnöklő Vas Sándor dr.-on kívül ott ültek még a bizottság asztalánál: Barabás Béla dr., Mayer Ede, Priegl István dr., Darvas Lajos, Vannay János dr., Kopp János. A széksoportokat pedig nagy közönség töltötte meg.

Az első napon a kezdők vizsgáztak s igen szép eredményt mutattak be. Közülük kitűntek hegedűn: Eckhart István; zongorán: Ehrbar Józsi, Jurcsák Viktor, Kmettykó Juliska; gordonkán: Sári István, ki ezt a hangszeret egyedül tanulta.

Ma délután, a második napon a haladók mutatták be előmenetelüket. Kiváltak: hegedűn: Ribiczey Ferenc; zongorán: Priegl István, Zechmeister Sándor; cimbalmon: Medveczky Lajos, Maczkó Elvira.

A vizsgát holnap délután fejezik be a haladottabbakkal.

* **Mongodin ur felesége.** A nyári színházban ma megismételték a „Mongodin ur felesége”-t, melyben Békés Gyula még a téli színházban olyan nagy sikert aratott. Az ő Mongodinja igazán eredeti, jól átgondolt s rutinnal megjátszott alakítás, s a papucshős férjet alig lehet karakterisztikusabb játékkal bemutatni, mint amennyi vénával Békés állította előnk. Minden mozdulata hatott s különösen élvezetes volt a holdkörös-jelenetben. Itt haragott a színház a kacagástól s a közönség nyílt színen megtapsolta Békést azonkívül, hogy minden felvonás után többször lámpák elé hívták. A többi szereplők, akik között csak Gazdy Aranka volt új, jók voltak. (z.—f.)

* **Ivánffy Jenő,** a budapesti Nemzeti Színház művésze, holnap este folytatja a multkor oly nagy sikerrel járt vendégszereplését. Ezuttal a *Becsület* Róbertjében lép föl a művész. Pénteken a *Velencei kalmár* Shylockjában bucsuzik el Ivánffy Jenő az aradi közönségtől.

* **A szombati vendégjáték.** *Rózsa Lili*, kinek felléptét nagy érdeklődéssel várja a közönség, holnap, csütörtökön este érkezik meg Aradra. Pénteken részt vesz a *Gésák* próbáján, s szombaton lép fel először. *Zilahi Gyula* színigazgató a művésznőnek elébe utazik Budapestre.

* **Miss Duncan Aradon.** A miss *Duncan* táncestéi alkalmával bemutatóra kerül *Makai Emilnek* a legpoétikusabb színpadi műve, a *Robinsonok*. *Zilahi* igazgató áldozatkészségét bizonyítja, hogy dacára a drága vendégművésznőnek, megszerezte ezt a bájos színpadi terméket.

* **Székegy Irén büntetése.** A színészegyesület kormányzó tanácsa *Ditrői Mór* elnöklete alatt tagnap ülést tartott, amelyen több fegyelmi ügyet intéztek el. Ezek közt szélesebb körökkel érdekel *Székegy Irén* énekesnő ügye. A kisasszonyt *Somogyi Károly* nagyváradai igazgató szerződészegéssel vádolta, amennyiben szerződésének lejártá előtt dr. *Janovics Jenő* társulatához szerződött. A kisasszony ezzel a váddal szemben bebizonyította, hogy na elkésve is, de visszatért igazgatójához, de ekkor *Somogyi* akart reá oly új szerződést oktrojálni, amely az eredeti szerződésnél jóval súlyosabb lett volna. Dr. *Janovics* is kellően igazolta magát. Ilyformán a fegyelmi bizottság *Székegy Irén* eljárását nem minősíti szerződészegésnek. A tanács szigorubb volt és ha tekintetbe is vette az enyhítő körülményeket, ezer korona pénzbírságra ítélte a primadonnát.

Az angol király haldoklik.

(Koronázás a szobában. — A trónról való lemondás terve.)

— Az Aradi Közlöny távirati értesülése. —

Arad, június 25.

Edward király tragikus sorsa tart most rezgésben minden szívet Angolországban; s az ő nagy betegségét kíséri résztvevő szemmel egész Európa.

A mai nap folyamán érkezett hírek a tegnapi nap is nyugtalanítóbbak, s egészben azt a benyomást keltik, hogy Londonban *el vannak készülve a legrosszabbra*.

A királyi család állandóan a nagybeteg ágyánál van s aggódva lesi a király erejének hanyatlását.

Maga a királyné, mint egy alábbi táviratunkból látható, azt telegrafálta a dán udvarhoz, hogy *a katasztrófa minden pillanatban beállhat*.

Egyébként pedig fölmerült az a terv, hogy a király odahaza csöndben megkoronáztassa magát, vagy mondjon le a welszi herceg javára.

London, június 25.

Most tudódott ki, hogy a király, nem akarván alattvalóinak csalódást okozni, a koronázó ünnepségek megtartását kívánta és csak akkor mondott le erről az elhatározásról, a mikor nyilvánvaló lett, hogy ez fizikai lehetetlenség volna. A király azelőtt, nyilván a legnagyobb önmegtadadással, határozottan tagadta, hogy komoly baja volna. Hétfőn este még jelen volt a palotában adott ebéden.

Az idegen udvarok táviratilag tudakozódtak a király állapotáról. A pápa azt táviratozta, hogy gyors felgyógyulást kíván a királynak. *Ferenc József* és *Koosewett* elnök szintén táviratilag tudakozódtak a beteg király állapota felől.

London, június 25.

A Press Association a következő jelentést kapta a királyon végzett operációról: A bevágást, a mely majdnem négy hüvelyk hosszú, a lágyék tájékán tették és pedig fölfelé ferde irányban kifelé. Miután kivágták azt a részt, a mely a dugulást okozta, a csőrendszert alkalmazták, hogy a gerelylyel hozzáférhessenek a zsigerekhez. A műtétet komplikációk nélkül hajtották végre.

London, június 25

Az operáció eredményét a walesi herceg egy mellékszobában várta. A mint a király a narkózisból felébredt, azonnal magához hívatta fiát, a walesi herceget és hosszabban beszélgetett vele. A királynak az utóbbi időben *folyton halálsejtelmek voltak* és környezetének mindig azt mondta, hogy attól tart, hogy a *koronázást nem fogja megélni*.

Kopenhága, június 25.

Az itteni udvarhoz a legpesszimisztikusabb hírek érkeznek a király állapotáról. *Alexandra királyné* állítólag azt táviratozta, hogy *a katasztrófa minden pillanatban beállhat*. Itteni udvari körökben tudják, hogy a király *rákbetegségben is szenved*.

London, június 25.

A tegnap este tartott minisztertanács már a király *halálának eshetőségével* foglalkozott és megállapította az ezen esetben szükségessé váló teendőket. Híre jár, hogy a miniszterek a királynak azt ajánlották, hogy a betegágyban *privatim koronáztassa meg magát*. Az udvar azonban ehhez a javaslatához nem járult hozzá. Azt is kolportálták, hogy a király *le fog mondani a walesi herceg javára*, a kit azután nyomban megkoronáznának.

A király aggasztó állapota és a koronázás elhalasztása rendkívül módon deprimálta a lakosságot. A biztosító-társaságok kára a koronázás elhalasztása következtében több mint *egy millió font sterling*. A kiskereskedők nagy részére a koronázás elmaradása valóságos katasztrófa.

London, június 25.

Itteni politikai klubokban és diplomáciai körökben nagyon komolynak tartják a király állapotát, de az orvosok még biznak, hogy a beteg kibírja a krízist.

A tegnapi minisztertanács elhalasztását, valamint a welszi hercegnek a királyhoz történt hivatását *nagyon rossz jelnek tartják*. A királyi család kétségbe van esve, a welszi herceg vigasztalhatlan.

Bécs, június 25.

Londoni magántáviratok szerint a király első kamarása kijelentette a lord-majornak, hogy *a beteg állapota nagyon komoly, s az orvosok kedvező jelentései dacára is a katasztrófától tartanak*. A krízis csak két nap múlva fog beállani.

Egy kiváló bécsi orvostanár véleménye szerint a király *idült cukorbetegségben szenved*, s az orvosok azért késlekedtek az operációval, mert a király állapotának veszélyessége még a sikeres operáció után is előrelátható volt.

Budapest, június 25.

Fővárosi tudósítónk egy kiváló orvos-szak tekintélyt keresett föl, a ki az angol király betegségéről a következőket mondotta:

A mennyire a hirlaptudósításokból és a körülmények egybevetéséből kombinálni lehet, az angol király, úgy látszik, valóságos állapotban van. A király betegsége a féregnyujtványgyuladása, melyet perityphlitis névvel is szokás nevezni. A baj eredete rendszerint az, hogy a féregnyujtványnak nevezett bélfüggelékben valami megakad, például valami nővényi magocska, a mi ott éveken át s megmarad, de olykor egyszerre csak gyuladást okoz. Ez állapotot szokás klinikailag perityphlitisnek nevezni. A gyuladás áterjedhet az egész hashártyára is, a mi föltétlenül halálos kimenetelű szokott lenni.

A betegséget sikeresen lehet gyógyítani; eltekintve attól, hogy a feregébél- és vakbél-gyulladás magától is meggyógyulhat, ha a beteg nyugodtan fekszik és borogatja, azonkívül a gyuladt bélrészeket operációval el is lehet távolítani és gyökeresen gyógyítani. Sok ember van, a kinél ilyen gyuladások a vakbél körül gyakrabban megújulnak, míg az illető végre rászánja magát az operációra. A fővárosban száznál több ember él, a kinek operációval (hasmetszés) eltávolították a feregnyújtványnak nevezett kis bélrészletet.

Ugy látszik, hogy az angol királynál is a spontán gyógyulásra, a gyuladásnak önmagától való eloszlására számítottak, vagy arra, hogy az operációt ki lehet huzni az ünnepek utáni időre. Hogy mégis megoperálták, ez feltétlenül annak a folyománya, hogy váratlanul rosszabbodott az állapot, hogy valószínűleg láz és pedig jelentékeny láz mutatkozott és hogy nem lehetett megkockáztatni a gyuladás tovaterjedését az egész hashártyára.

Attól lehet tartani, hogy későn operálták, vagy hogy az utolsó napok fáradtsága hirtelenül válságosra fordította a bajt. Egyébiránt megszoktuk már azt is, hogy az ilyen magas állású betegek állapotát nem egészen hiven szokták elreferálni a nyilvánosságnak és nincsen kizárva, hogy a betegség esetleg bélcsavardás, vagy más hasonló baj lehet. A kiadandó bulletinoknak mindenesetre úgy kellene hangzaniok, hogy a beteg láztalan; máskülönben a királynak sorsa miatt mindinkább aggódnunk kellene.

Mangra vizitációja.

(A befejezett püspöki zsinat.)

— Az Aradi Közlöny tudósítójától. —

Arad, június 25.

A nagyszombati püspöki zsinat, melynek tanácskozásairól annyi ellentétes hír szárnyalt szerte, befejezést nyert. Hogy mit határoztak a zsinaton, azt azok, kik a tények elmondására egyedül illetékesek, elhallgatják. Az egyházi szabályok értelmében fogadalmat tettek a titoktartásra a zsinat tagjai és ez a fogadalom az a zár, melyet az izgatott érdeklődők hiába próbáltak megnyitni. Így történt azután, hogy a zsinat határozatáról egymást megcáfoló hírek jutottak napvilágra.

Ha azonban a mai nap hangulatából következtetni lehet, akkor úgy látszik, a nagyszombati zsinat eredménye *Mangra Vazulra nézve kedvező*. Legalább ezt bizonyítja az az öröm, mely ma Mangra pártiveit elfogta s amelynek ez utóbbiak látható módon adtak kifejezést.

Erre lehet következtetni hűséges lapjának, az aradi *Tribuna Poporului*-nak mai vezető cikkéből is, mely diadalmasan címeiben: *Mangra Vazul a püspöki zsinat megerősítette*.

Többet azután nem is tud mondani a lap, mely a megerősítést egyetlen adattal sem támogatja, s nem is támogathatja a püspöki zsinat tagjainak fogadalmá miatt. A *Tribuna Poporului* így csak arra szorítkozik, hogy ezt a *reá nézve* nagyszerű eseményt ujjongva méltatja.

Ha mindezek a jelek nem csalnak, úgy Mangra a kánoni vizitáció retortáján szerencsésen keresztül esett, de hátra van még a magyar kormány vizitációja, ahol Mangra Vazul ama ténykedéseivel fognak foglalkozni, melyek a hazafiság kánoni követelményeibe ütköznek. Hogy ez a vizitáció kevesebb szerencsével fog kiütni Mangrára nézve, az bizonyos.

TANÜGY.

(—) Meghívó. Az „Aradvidéki Tanítóegylet” aradi fiókbizottsága holnap 26-án délelőtt fél tízkor a Kossuth-utcai iskolában ülést tart, a melyre az egyesület tagjait tisztelettel meghívjuk. *Tárgysorozat*: 1. *Pataky Sándor* gyakorlati tanítása a besz. és ért. gyak. köréből. 2. *Mohos Ágoston* értekezése a tanítók képzéséről. 3. *Czobor Ottó* előterjesztése a tanítói fizetések rendezéséről. 4. *Inditványok*. *Sófalvi György*, elnök, *Czobor Ottó*, jegyző.

Arad — a miniszterhez.

(A kereskedelmi kamara fölterjesztése.)

— Az Aradi Közlöny tudósítójától. —

Arad, június 25.

Az aradi kereskedelmi és iparkamara egy fölterjesztést intézett ma *Láng Lajos* kereskedelmi miniszterhez, a kamarának ez év január hó 19-iki teljes ülésében hozott határozata következtében.

A fölterjesztés, melyet *Kristyórá János* kamarai elnök és *Marschall Lajos dr.* kamarai titkár irtak alá, a szövetkezeti ügy állásáról informálja a minisztert ama kutatás alapján, melyet a kamara a maga területén ez irányban folytatott.

A fölterjesztés mindenekelőtt felsorolja a kerületében levő fogyasztási szövetkezeteket. Az aradi kereskedelmi és iparkamara kerületében 16 fogyasztási szövetkezet áll fenn és pedig

Aradmegyében 11, nevezetesen: *Ágyán, Almás-Kamaráson, Csintyén, Új-Fazekas-Varsádon, Kispereg, Megyes-Egyházán, Nagykamaráson, Nagyzerinden, Seprősön, Szentleányfalván, Vadászon.*

Békésmegyében: 1, nevezetesen *Tótkomlóson.*
Csanádmegyében 3, nevezetesen: *Kevermesen, Nagy-Majláthon, Pitvaroson.*

Hunyadmegyében 1, nevezetesen: *Déván.*

Ezen fogyasztási szövetkezetek legnagyobb része az utóbbi két évben keletkezett.

(Kik az alapítók.)

Hogy kik alapították a szövetkezeteket? *Ágyán, Nagyzerinden, Tótkomlóson, Kevermesen,* közvetlenül a „Hangya” szövetkezet, melynek kiküldötte vezette a szervezkedést, vett részt a gyűléseken s tartott beszédeket a néphez; *Almás-Kamaráson, Csintyén, Fazekas-Varsádon, Kispereg, Nagykamaráson, Vadászon* az aradmegyei gazdasági egyesület bocsájtott ki felhívásokat, tartott felolvasásokat és vezette a községi előljárással és a helyi birtokosokkal a szervezést; *Megyesegyházán,* mely békésmegyei településekből álló község, a békésmegyei gazdasági egyesület kezdeményezte a szövetkezet alakítását; *Déván* a hunyadmegyei gazdasági egyesület ténykedésének eredménye a fogyasztási szövetkezet; *Seprősön* az ottani két földbirtokos alapította meg a szövetkezetet, *Szentleányfalván* a ref. lelkész, *Nagy-Majláthon* szintén a ref. lelkész felhívása folytán kezdtek tömörülni a szövetkezet tagjai; *Pitvaroson* a lelkész, a községi jegyző és a körorvos indították meg a mozgalmat.

Az akció a kereskedők nyilatkozatai szerint a legtöbb helyen nem volt elég tárgyilagos. Így pl. *Ágyán* a szervezés apostolai erősen antisemitá irányzatú beszédeket tartottak; *Almás-Kamaráson* az előljárásság községi esküdt által házról-házra gyűjtette az aláírásokat; a hunyadmegyei szövetkezet szervezésekor minden meg nem engedhető, legsértőbb kifejezéseket használtak a kereskedők ellen.

A fogyasztási szövetkezetek vezetői tiz szövetkezetnél: a községi jegyző, a lelkész és a tanító, a kikhez az igazgatóság és a felügyelő bizottság tagjai közé a jobbmódu földmivelők

közül is választottak tagokat. *Almás-Kamaráson, Szentleányfalván* kizárólag földmivelők a vezetők, *Seprősön* két birtokos, egy bérlő, egy iparos és két földmives a vezető, a hunyadmegyei szövetkezet vezetői a főispán, négy birtokos, egy képezdei igazgató, egy takarékpénztári igazgató, egy pénzügyigazgatóhelyettes, egy tanár, egy ügyvéd, egy főmérnök, egy főszámvevő és egy adótárnok.

(Erőszak, fenyegetés.)

A községi fogyasztási szövetkezetek tulajdoni része nem csupán tagjainak, hanem a község minden lakosának ad árut, sőt a szövetkezeti boltban való vásárlásra erősen buzdítják a lakosságot a vezetők. Nehány szövetkezet a kamarához intézett jelentésében azt állítja ugyan, hogy nála csakis szövetkezeti tagok vásárolhatnak, a községi előljárásságtól és a helyi kereskedőktől beérkezett jelentések azonban megcáfolják ezen állításokat. Különösen az utóbbiak arról panaszkodnak olyan érzékenyen, hogy a fogyasztási szövetkezetek a nemtagokra is kiterjesztik üzleti körüket s így — a nép természetében lévén, hogy az újat szereti, másrészt az erős propaganda hatása alatt — az egész falu népe a szövetkezeti boltban vásárol, míg a kereskedők forgalma a legkisebbre zsugorodik össze. Ez a propaganda a szövetkezetek vezetői részéről sokszor túlmegy a megengedett határon is. Egy csintyei kereskedő pl. azt jelenti, hogy az odavaló előljárásság tagjai szinte erőszakos módon, fenyegetésekkel igyekeznek az embereket a szövetkezeti boltba terelni. Az a szövetkezet pedig, a melyik nemtagokkal közvetlenül üzleti összeköttetésbe nem lép, úgy kerül meg az alapszabályokat, hogy (mint pl. *Tótkomlóson*) egy-egy szövetkezeti tag az egész utcája népe részére vásárol a tagsági joga címen; még az ilyenek is mindenkinek árusítanak betivásári napokon.

Arra a kérdésre, hogy minő a fogyasztási szövetkezetek forgalma és üzleti eredménye, biztos válasz nem adható, leginkább azért, mert a szövetkezetek nagyobb részének mérlegei a kamara adatgyűjtésének idejében még nem készültek el. Azon szövetkezetekre vonatkozólag, melyekről az idevágó adatok beszerezhetők voltak, közöljük a következőket: *Ágya* 32.000 korona forgalom, *Almás-Kamarás* félév alatt 18.000 korona forgalom, *Csintye* 4 hó alatt 4996 k. forgalom, *Kispereg* 1900. évi tiz havi forgalom 21.715 k., üzleti eredmény 258 k., *Nagykamarás* üzleti eredménye 76%, a befizetett üzletrészek arányában, *Nagyzerind* 42.600 k. forgalom a harmadik év tiz hónapjában, míg az első év forgalma 6853, a másodiké 47.486 k. volt, *Vadász* mintegy 10.000 k., *Kevermes* a napi átlagos forgalom 100 k., *Nagy-Majláth* mintegy 12.000 k., *hunyadmegyei központi szövetkezet* 1900. szeptembertől 1901. november végéig 160.468 k. forgalom.

(Utasítás a oszendőröknek.)

A fogyasztási szövetkezetek maguk csaknem kivétel nélkül azt mondják, hogy jobb árut adnak és olcsóbban árusítanak, mint a községbeli kereskedők. A valóság pedig az, hogy a fogyasztási szövetkezetek kezdetben mesés olcsó árakat — némely cikknél 50%-ig menő árkülömbözöttel — szabtak, csak azért, hogy a tanulatlan és számítani nem tudó népet magukhoz édesgessék, most már azonban mindinkább helyreáll az arány a kereskedők és a szövetkezetek között. A kereskedők ugyanis leszállították az árakat, a szövetkezetek pedig már nem adnak oly olcsón, mint mikor kinyitották az üzletet. *A hunyadmegyei központi szövetkezetnél az árak átlag 5-10%-al magasabbak, mint a dévai kereskedőknél* s ezek a kereskedők, a kik gazdagon berendezett üzletekkel

birnak, annak tulajdonítják a szövetkezet virágzását, hogy a szövetkezet vezetői állásuknál fogva sok emberre nyomást gyakorolnak. Így pl. egy jelentésünk szerint a *Hunyadmegye területén lévő csendőrszárnyparancsnokságok is utasítva lettek, hogy a fogyasztási szövetkezeteknél vásároljanak, a mi kétségtelenül távol áll a szövetkezeti eszmétől.*

Minő hatást gyakoroltak a fogyasztási szövetkezetek a helybeli áruviszonyokra? E kérdésre szomorú választ kell adnunk. A legegésztelenebbet, sőt mondhatnánk: *immoralisat.* A fogyasztási szövetkezetek azt hirdették, hogy a falubeli boltosok áru-uzsorát üznek s náluk olcsóbban lehet vásárolni. A nép futott a szövetkezeti boltba, a kereskedő üzlete vevő nélkül maradt. Ekkor a csekély tőkével, gyakran töké nélkül, csak hitelével dolgozó falusi kereskedő hogy visszahódítsa magához a népet, szintén leszállította az árakat. És kezdődött egy szerencsétlen verseny az árak lefelé nyomásával, a minnek az eredménye, hogy a kereskedők egy része veszteséggel adott tul áruin, másrésze pedig nem lesz képes eleget tenni kötelezettségeinek, maga elpusztul és érzékenyen megkárosítja azokat a városbeli nagykereskedőket, a kiktől áruit beszerezte.

A fölterjesztést a kamara vezetősége szakkal fejezi be:

Midőn jelentésünket teljes tárgyilagossággal ezekben megtennénk, a magunk részéről nem mulaszthatjuk el annak a kijelentését, hogy a fennebbiek szerint létrejött fogyasztási szövetkezetek egy olyan kereskedelem-ellenes agitáció eredményei, a mely kiszámíthatatlanul káros hatással van a vidék kereskedelmére s amely ellentétben áll a szövetkezés ideális eszméjével is.

A szövetkezés, különösen a kisemberek szövetkezése érdekeik megvédése és előmozdítása céljából kétségkívül jogos és helyes is, de ha a nemes eszme akképen valósítatik meg, hogy a *szövetkezetek szinte több kárt okoznak másoknak, mint a mennyit a szövetkezőknek használnak*, úgy a végrehajtásban a célon túlmenő szövetkezéseknek az egyedül helyes mederbe való visszaterelése olyan szükségesség, mely elől épen a szem előtt tartott szociál-politikai szempontokból nem szabad elzárkózni.

Nem érezhetjük magunkat jogosítva eléje vágni ama rendelkezéseknek, melyekkel Nagyméltóságod bölcsesége ezen, a vidéken égetővé vált kérdés megoldását célozza, azt az egyet azonban mégis megjegyezzük, hogy nézetünk szerint a legkevesebb, a mi a kereskedelem érdekéből elvárható, olyan rendelkezéseknek életbe léptetése, melyek értelmében a fogyasztási szövetkezetek — a hogy azt a szövetkezeti eszme első apostolai is kontempláltak volt — arra szorítottassanak, hogy kizárólag *csak a saját tagjaikkal köthessenek üzleteket s ne lépjenek fel az egész közönséggel szemben mint az adót fizető, családot fenntartó kereskedőknek tagadhatatlanul ezeknél előnyösebb helyzetben levő versenytársai.*

Aradon, az aradi keresk. és iparkamara 1902. évi január hó 19-én tartott teljes üléséből.
Kristyóry János s. k. Dr. Marschall Lajos s. k.
elnök. titkár.

MULATSÁGOK.

(=) Nyári piknik. A böjti pót-bál szezon ideje a pikniknek, mely így nyár idején szokatlan dolog. Ilyen különlegesség volt az a mulatság, melyet a városligeti tó rendes csónakázó társasága rendezett a korcsolyázó-pavillonban. A táncot *lampionos csónakázás* előzte meg, mely igen szépen sikerült. Azután felvultak a pavillon emeleti termébe, hol Nagy

Károly zenekarának közreműködésével vígan folyt a tánc reggelig. A mulatságon a következő hölgyek vettek részt:

Asszonyok: Özv. Antalfy Károlyné, özv. Kleiner Ferencné, Losoncy Lajosné, Preisinger Józsefné, Riemerné, Somogyi Agostonné.

Leányok: Antalfy Gizl, Hesz Irén, Kleiner Margit, Losonczy Mariska, Rimanóczy Mariska, Riemer Anika, Sári és Janka, Somogyi Mariska és Irén.

(=) Műkedvelő előadás. Siklón e hó 29-én a Mladin-féle ház udvarán, az ottani magyar iskola javára műkedvelői előadással egybekötött táncmulatság lesz. Belépő-jegy egy korona. Szinre kerül a *Virágfakadás*, *Katonásan vigjátékok* és *Cigánytánc*. Ezután táncmulatság következik.

Ártatlan vagyok!

(A bebörtönzött főhadnagy levele.)

— Az Aradi Közlöny tudósítójától. —

Arad, június 25.

Említettük, hogy *Mattasich-Keglevich* főhadnagy egy jóakaró barátjától figyelmeztető levelet kapott a letartóztatása előtt, a melyben el volt mondva, hogy mi készül ellene.

A levél írója ajánlotta *Mattasich-Keglevich*-nek, hogy sürgősen kérje a hadsereg kötelékéből való elbocsátását, mert különben katonai bíróság elé kerül az ügye. A főhadnagy e figyelmeztetésre hallgatva, bű is adta a lemondását, melyet azonban nem fogadtak el.

Mattasich-Keglevich választ irt a figyelmeztető sorokra. Olyan okiratnak látszik ez, mely nagyon ékesen szól *Mattasich-Keglevich* ártatlansága mellett.

A dátum nélkül való, de Budapestről Bécsbe küldött levél szól egy osztrák főnemesnek, ugyanannak, aki *Mattasich-Keglevich*-et figyelmeztette, hogy mi készül és aki még jelenleg is szolgálatban van, miért is a neve természet-szerűleg nem közölhető.

Magyar nyelven ez a fölötte érdekes levél így hangzik:

Kedves barátom!

Ha nem tudnám, milyen komoly és megfontolt ember vagy, azt kellene hinnem, hogy rossz tréfát akarsz velem üzni. A mit nekem irsz, nagyon is borzasztóan hangzik! Hisz az tisztára lehetetlenség, hogy *engemet az ártatlant akarjanak változhamisítással vádolni*, mikor nekem sejtelmem sem volt róla — igen barátom ezt elhíheted és higgyed is — hogy a trónörökösne aláírása hamisítva van.

Igaz ugyan, hogy a hercegasszony érdekében néhányszor tárgyaltam uzsorásokkal, (csak nem szívesen tettem és nem egyszer figyelmeztettem a hercegnét, hogy a dolog nem vezethet jóra), de istenemre hamisításról sejtelmem se volt és még ma se tudom lefogni és elhinni. Nagyon is borzasztó! Es én, én vádoltassam? Nos barátom, *ártatlanságom tudatában, fölemelt fővel, bátran nézek a történések elébe. Vádolni, vádolhatnak, de elítélni soha, sohasem itélhetnek el!* A legcsekélyebb bizonyítékot se fogják találni.

Mindamellett követni akarom tanácsodat, hogy lépjek ki a hadseregből. Nem azokból az okokból, melyeket te hozol föl, mert nekem közömbös lehet, milyen bíróság fog fölöttem itélni, mikor tudom, hogy a vádak mily alaptalanok, hanem abból az okból, mert tisztában vagyok vele, hogy a herceggel való párbajom után számomra nem teremnek többé babérok hadseregünkben.

Meg ma meg akarom tenni a szükséges lépéseket. Fogadd ezerszeres köszönetemet kedves, jó barátom a te baráti tanácsaidért és övd meg jóindulatodat tovább is számomra. Belsőségteljes üdvözlétekkel

Öszinte barátod

Mattasich-Keglevich.

Aki ezt a levelet elolvassa, úgy véljük, nem meríthet belőle más benyomást, csak azt, hogy a ki így ír egy meghitt barátjának, ilyen nyugodt és önérzetes hangon, az nem lehet bűnös.

Az aradi vértanúk földje

Amerikában.

(Magyar zászló, magyar föld.)

— Az Aradi Közlöny tudósítójától. —

Arad, június 25.

Az országos nemzeti szövetség hazafias, szép tervet készül megvalósítani. Mozgalmat kezdett arra, hogy az Amerikában élő magyaroknak egy hatalmas nemzeti színű zászlót küld, melynek földszéle a magyar nemzeti címer lesz, *gombjába pedig magyar földet tesznek.*

Ezt a földet a nemzeti szövetség Magyarország négy történelmi nevezetességű helyéről gyűjti össze a zászló gombjába. E négy hely egyike az *aradi vértanúk kivégzési helyének földje*, ebből is e kerül egy maroknyi az amerikai magyarokhoz.

Balázs Árpád kir. tanácsos, az országos nemzeti szövetség igazgatóságának elnöke levelet irt ugyanis az aradi szövetséghez, melyben leírva a tervet, földet kér Arad vérrel szentelt talajából.

Institutoris Kálmán polgármester, az aradi szövetség elnöke és *Sztojka* József titkár ma kimentek a *vesztőhelyre s az emlékszóbor aljából* egy marék földet vettek s azt fölküldték a budapesti központnak.

A zászlót a központ kiküldöttje fogja kivinni Amerikába s átadni az ottan élő magyaroknak. A hazafias érzelmeiktől szent zászló vándorolni fog a tengeren tul s minden évben más-más magyar egyesület tulajdonában lesz.

Az előállítási költségeket gyűjtés útján fogják összehozni. Megindítja a gyűjtést erre a célra az aradi nemzeti szövetség is, s kétségtelen, hogy ez a hazafias terv nem fog a közönség áldozatkészségén fennakadni. Az adakozók neveit abban az okmányban fogják felsorolni, amelyet a zászlóval együtt, mintegy alapító-levélként elküldenek Amerikába.

A margittai választás.

(Szatmári Mór győzelme.)

— Az Aradi Közlöny távirati értesítése. —

Arad, június 25.

Egész Biharmegyét izgalomba ejtette az a képviselőválasztás, mely ma folyt le Margittán, s mely, mint az alábbi eredményből látható, egy függetlenségi párti hírlapíró győzelmével végződött.

A múlt év októberében lezajlott általános képviselőválasztások egyik leggyakrabban emlegetett példánya volt a margittai választás.

Órley Kálmán, a kerület régi képviselője állott szemben *Szatmári* Mórral, az „Egyetértés” munkatársával, a budapesti Ujságírók egyesületének titkárával.

A választási előharc változó szerencsével folyt annak idején s a pártok viaskodása még akkor sem ért véget, mikor a választási küzdelemből *Órley* került ki győztesen.

A függetlenségi pártiak ugyanis, hogyan-hogyan sem, szert tett a megválasztott képviselő egy sajátkezűleg irt levelére, melyben még néhány ezer forintnyi alkotmányos költséget kér *Beöthy* László dr. biharmegyei főispántól.

E levél, és egyéb kifogások alapján petícióval támadta meg az ellenpárt *Órley* mandátumát, aki is közvetlen a kuria döntése előtt önként lemondott mandátumáról.

Az új választás ma folyt le. A rend fenntartására Nagyváradról nagyszámu katonaság és csendőrség vonult ki Margittára. A választás zuhogó esőben vette kezdetét. Dél előtt 11 órakor a szavazatok aránya ez volt:

Szatmári	252
Örley	196

Délután 2 óráig szakadatlanul Szatmári pártja van elől. A szavazatok ekkor így állnak:

Szatmári	686
Örley	492

A választási elnök délután 5 órakor kitűzte a zárórát. Az Örley-párt már abbahagyta az erőlködést. Hat óráig, a választás befejeztéig leszavazott összesen 2272 ember. Ebből kapott

Szatmári	1878
Örley	794

szavazatot. Így tehát a margittai kerület országgyűlési képviselőjévé 684 szótöbbséggel Szatmári Móri választották meg.

• A női ipariskola kiállítása.

(Befejező közlemény.)

— Az Aradi Közlöny tudósítójától. —

Arad, június 25.

A fehérneműek, himzések, disz munkák után a festmények világát mutatjuk be, amennyire az egyhanguan fekete betű arról a sok színről beszélni tud. Ez a terem a legtarkább. A színek számtalan változata alakot öltve, virágtájkép formájában mosolyog le a falakról s bámulásra csábítja azt, aki ide betér.

Az idén különösen gazdag ez a kiállítás s a bemutatott dolgok minémiségére nézve is értékes.

A virágok, mint ez a leányövendékeknél természetes is, dominálnak a kiállításon. A virágok festésében válik ki Schmidt Paula, akinek három pompás olajképe nyomban magára vonja a figyelmet. Krizantém-csoportja, buzavirág-margerit bukéja s pipacsai a legszebb látványos tárlatnak. Szépi festményei és egyéb dolgai is tehetségére vallanak.

Nagyszabású munka Arpad Ilonka oltárterítője, plüszre festett virágaival. Szorgalma mellett bizonyít, hogy a neve igen sok helyen szerepel. Fára vetett gyümölcssei természetesen (mondhatnám: harapni valóan természetesen). Szép a plüss millióje lilomos cserépvédője és csinosak akvareljei.

Pachta Izabella is azok között van, kikről elül kell szólani. Számos olajfestményével megérdemli a dicsőítést, de legsikerültebb az a remek szőlő, melyet üvegre festett.

Kovács Magda képeiben sok a művészi könnyedség s ez legjobban jelentkezik abban a buzavirág-csoportban, mely egy selyem milliót díszít. Ennél a látszólag igénytelen tárgynál alig láttunk érdekesebbet a kiállításon. Megkapó a kereszties képe, s tehetség tényezőkre festett olajképein, akvareljein is látható.

Czirák Rózsa egyedül képviseli az égetést. Asztalra, keretekre, legyezőkre nagy ügyességgel éget és fest precíz, tetszetős dolgokat, melyek akármely műipari kiállításon helyet foglalhatnának. Olajba festett tájképei, exotikus hatású virágai is szépek.

Bene Ilonka fő részlete a benne tükröződő sötét fákkal a legjobb dolgok közül való. A fő sötét vize csalódásig igaz. Van még több csinos tárgya is. Világos, ragyogó vizet festett Strumberger Malvin velencei tengeri részletében. Hatásban ellentéte ez Bene Ilonka képének, de azért éppen olyan szép ez a csillogó, tiszta színű vízi kép. Több olajképe és selyemre vetett festése is sikerült.

Főképen a selyemre való festésben ügyes Kovács Jerne, kinek újságtartója, millióje csinos dolog. Szépen festette akvareljeit s a fára is jól veti a színeket. Figyelmet keltő, tetszetős dolog Hoffmann Hajnalka párnája, melyre stili-

zált virágokat festett. Pollák Hilda mákjai egy falitányéron igen csinosak. Sokan megálltak annál a napernyőnél, melyre ügyes kézzel festett pipacsokat és buzavirágokat Mittelman Flóra.

Székely Margit is megérdemli a dicsőítést fára és papírra festett akvareljeivel, valamint Schwarcz Paula és Balog Etel is, kiknek különösen gyümölcsös képei csinosak. Utóbbinak szőlőfürtje említésre méltó. Csiky Lenke ügyesen fest selyemre. A díszítványok kiállításában kitűnt: Zamarás Jolánka, Fekete Elza és Kresz Erzsike. Ügyes tanítványoknak bizonyultak: Szabó Ilona, Schilly Irén, Glück Irén, Kesztenbaum Janka, Grauzer Paula is.

Külön dicsőítést érdemelnek azok, kik természet után is próbáltak festeni: Arpad Ilonka, Csiky Lenke, Székely Janka.

Ivánka Oszkár nyilatkozata.

(A Forgách-ügy bonyodalmai.)

— Az Aradi Közlöny távirati értesítése. —

Arad, június 25.

Forgách Antal gróf ügye a Nemzeti Kaszinó erkölcsi halálos ítéletével nem ért még véget. Forgách gróf nem érzi magát kivégettnak, nem folyamodott az ily eseteknél szokásos revolverlövéshez, hanem nyilatkozik.

Nyilatkozatában, melyet tegnap közöltünk, Simonyi Dénes grófot, Jeszenszky Sándor bárót és Ivánka Oszkárt azzal vádolja, hogy személyes bosszu állította őket az ellene folytatott hajsza élére. Ez a nyilatkozat újabb folytatást ad az ügynek. A megvádolt kaszinói tagok válaszolni készülnek a nyilatkozatra, azonban nem a lovagias téren, hanem olyan formán, hogy közzé akarják tenni azokat az adatokat, a melyeket a Nemzeti Kaszinó választmányának rendelkezésére bocsátottak az ítélethozatal előtt. Ezen adatok — hír szerint — csupán adósságokra vonatkoznak. Másfelől a hajsza a képviselőházban is folytatódna Forgách Antal gróf ellen.

Ivánka Oszkár nem elégedett meg az ígérettel, mint két társa, hanem nyilatkozatban felel Forgách vádjaira.

A lapoknak ma nyiltlevelet küldött, melyben kijelenti, hogy Forgách gróf nemcsak a Berthold-ügyben járt el inkorrektül, hanem sok más esetben is. A feddhetlen jellem elveivel meg nem férő cselekedetek egész sorozatát követte el. A kigolyozás ezért történt.

Kijelenti továbbá Ivánka, hogy Forgách valótlán és rosszhiszemű nyilatkozatával nem foglalkozik s még keztücs kézzel sem nyúl hozzá. Végül Forgách óvatosságot ajánl, mert — ugymond — bár Forgách gyorsan halad lefelé, a kigolyozással még aligha ért az utolsó állomására.

HIREK.

Tanulmányi utazók Aradon.

— Műegyetemi hallgatók kirándulása. —

Arad, június 25.

Nagyobb tanulmányuton lévő társaság időzött tegnap estétől ma délutánig Aradon. A műegyetem negyven hallgatója, kiket Rejtő Sándor dékán, Simanek Emil műegyetemi tanár vezet, Aradot hosszabb kivándorlásuk folyamán ejtették utba.

Szegedről érkeztek ide tegnap este. A mai nap folyamán megnézték a waggonyárat, hol villásreggelivel vendégelték meg a technikusokat.

Ellátogattak a szalmapapír-anyag gyárba is. Itt Németi Emil igazgató kalauzolta őket. Bemutatta a vendégeknek repülőgépjét is. A

csatornázási műveket Virágh Lajos főmérnök ismertette meg. A Boros Béni-tér ejszórát hosszasan megsejmellették.

Hazafias kötelességüknek is áldoztak, mikor a vértanuk szobrára koszorút helyeztek. A koszoru letétele alkalmával Maly Ferenc, mérnök, adjunktus lendületes beszédet tartott.

Délután hagyták el Aradot a műegyetemi hallgatók. Az erdélyi vonattal utaztak el s legközelebbi megállapódásuk Déván lesz. Innen Vajda-Hunyad, Brassó, Torda, Tusnád, a Szt. Anna-tó következnek. Utazásuk célja az erdélyi ipar- és bányatelep tanulmányozása.

A tanulmányozás e hó utolsó napján ér véget s július elsején érkeznek vissza a technikusok Budapestre.

— József főherceg Kisjenőn. József főherceg tegnap és ma Szegeden tartózkodott, ahonnan holnap, csütörtökön délelőtt utazik el Kisjenőre. Délelőtt 10 óra után kihajtat Szeged-Rókus állomásra és 10 óra 52 perckor induló személyvonattal elutazik Kis-Jenőre. a főhercegi uradalomba. A főherceg elé Kis Jenőről Szegedre érkezett Libits Adolf uradalmi felügyelő is.

— Rendkívüli tanácsülés. A város tanácsa ma délelőtt Institoris Kálmán polgármester elnöke alatt ülést tartott, melyen arra hoztak határozatot, hogy a színház épület több helyiségébe a villanyvilágítást bevezetik. Ezt Zilahy Gyula igazgató kérte s a tanács olyan feltétellel teljesítette a kérelmét, hogy a bevezetést elkészíteti, az áram-fogyasztást azonban a színház igazgató viseli. A sürgős határozatra nyilván a tegnapi tűz készítette a tanácsot.

— Előkészületek az új vámvonatra. Bécs-ből jelentik telefonon: Az osztrák kormány a galíciai határvonal mentén komoly előkészületeket tesz a Magyarországgal való vámközösség megszüntetésére. Egész Galiciában folynak az előjegyzések a vámörök verbuválására vonatkozólag. Az osztrák kormány kész 1903. január hó 1-én a vámvonalat meghuzni. Eddig a bécsi hír. Mi azt hisszük, hogy nem is annyira komoly dologról, mint inkább egy kis osztrák fenyegetésről van szó. Csakhogy mi meg abban a szerencsés helyzetben vagyunk, hogy nem ijedünk meg tőle.

— A budai várpalota főhercegi székhely. A budai királyi palotának — egy estilap közlése szerint — állandó főhercegi lakója lesz. József Ágost főherceg fog családjával együtt a várpalotában lakni és számára ott már egész lakosztályt be is rendeztek.

— Vizsgálat a szolgabírósnál. Az arad-megyei főszolgabírói hivatalokban a szokásos hivatalvizsgálat most van folyamatban. Dálnoki-Nagy Lajos dt. alispán, Balázs István megyei főszámvevő és Darányi János dr. aljegyző ma délután a pécskai főszolgabírói hivatalt vizsgálták meg s ott mindent a legnagyobb rendben találtak.

— Perczel tábornok fia meghalt. Bonyhádi Perczel György, a szabadságharc hős tábornokának Perczel Móricnak fia tegnap éjjel Battonyán meghalt. Az elhunytban Perczel József altábornagy fivérére, Perczel Dezső volt miniszter unokaöccsét vesztette el.

— A szerb kongresszus. Karlócáról jelentik: A szerb nemzeti egyházkongresszus tegnap déli előtt és délután ülést tartott. Napirenden van a jelenleg még működő állandó kongresszusi választmány 1890-től 1902-ig terjedő működéséről szóló jelentés, a melynek tárgyalása idejére Brankovics patriarka az elnöki széket átadja a megválasztott világi alelnöknek Kraszovics dr. alelnök erre elfoglalja az elnöki széket és felolvastatja a kongresszusi választmány 1890—92. évi jelentését, a többi évekről szóló jelentést pedig felolvasottnak tekintik. Ezzel a délelőtti ülés véget ért. A délutáni ülésen Miladinovics dr. előadó másfél óras beszéd-

ben ismertette a kongresszusi választmány 12 évi működését. A választmány működésével nincs megelégedve, sőt több esetben törvénytelennek jelölte a választmány eljárását. Több indítványt helyez kilátásba és azt ajánlja, hogy a jelentéseket ne vegye tudomásul a kongresszus. Azután *Szekulics* dr. nemzeti egyházi titkár és kongresszusi képviselő egy óras beszédben részletes felvilágosításokat adott arról, hogy a kongresszusi választmányt milyen elvek vezették a fölmerült kérdések és ügyek elbírálásában és eldöntésében.

— **Lujza kőbúrgi hercegnő fürdőzik.** A lindenhofi gyógyintézet érdekes lakójáról, *Lujza* kőbúrgi hercegnőről, kinek sorsa *Mattasich-Keglevich* főhadnagyéval együtt még most is annyi megbeszélésre ad alkalmat, az a hír érkezik, hogy a hercegnő Elster fürdőbe megy most hosszabb kúrára. A hercegnő számára már szobákat is béreltek a fürdőhelyen. A jövő héten fog odantazni kíséretével együtt.

— **Hétszázézer rubeles kártyaveszteség.** A szenzációs Potoczky-féle kártyaveszteségnek, mely a bécsi zsoke-klubban történt, párja van, s érdekes, hogy ennek az újabb esetnek is egy *Potoczky gróf a hőse*: *Potoczky* Ágost gróf, az orosz cár kamarása. A gróf, ki dúsgazdag orosz földesúr — mint egy sürgöny jelenti — tegnap Varsóban *hétszázézer rubelt veszített kártyán*. A rengeteg pénzt huszonnégy órán belül kifizette, azután *öngyilkossági kísérletet követett el*. Lakásán föbe akarta magát lőni, de szolgája észrevette szándékát s az öngyilkosságot megakadályozta.

— **Egy ezred ünnepe.** *Esztergomból* jelentik: A 26. gyalogezred tegnap ünnepelte a csatái csata-évfordulóját. A Széchenyi-téren tábori mise volt, a mely után *Schönefeldt* ezredparancsnok német és *Vogel* ezredes magyar beszédet intézett a katonákhoz. Délben a kaszárnyában tisztikar lakoma volt és a legénységet is megvendégelték. Délután a kaszárnyában harci játékokat rendeztek.

— **Az aradi ügyvédi kamara közlirre teszi,** hogy dr. *Márkus* Mihály ügyvédet, Gyula székhelyfőnökét, az ügyvédek lajstromába folytatólag felvette.

— **Hivatkozás aradi példára.** Nagyvárad város tanácsa minap elhatározta, hogy nem enged meg, hogy az ott működő orfeum német nyelvű műsor számokat is adhasson elő. Most *Hillinger* Miksa vendéglős a tanács határozatát megfélembreztette a belügyminiszterhez. Hivatkozik arra, hogy a miniszter mely a székes főváros és *Arad* város törvényhatóságához intézett leiratában kifejezést adott annak, hogy az orfeum társulatok műsorának fele kell csak, hogy magyar legyen, a műsor másik felének nyelvét nem korlátozza. Ezért kéri a tanács határozatának feloldását és a vegyes nyelvű műsor engedélyezését.

— **Hivatalvizsgálat.** *Salacz* Béla, temesvári kir. törvényszéki elnök tegnap a lippai járásbíróság megvizsgálására *Lippára* utazott, honnan *Új-Áradra* megy, a járásbíróság megvizsgálása céljából. A törvényszéki elnök e hét végén tér vissza Temesvárra.

— **Grimm ezredes sorsa.** *Grimm* ezredes, a kit tudvalevőleg 12 évi kényszermunkára ítélték, Sachalin-szigetre fogják vinni és ott fogja büntetését kitölteni. A pör tárgyalása folyamán *Grimm* bevallotta, hogy azokért a katonai tervekért, melyeket a külföldi hatalmaknak eladott, mintegy két millió koronát kapott, melyet nagyjából kártyán eljátszott. Midőn *Grimm* előtt az ítéletet kihirdették, azt monddta, hogy a cárhoz kérvényt fog intézni, hogy változtassa meg az ítéletet és ítélje őt halálra, mert inkább meg akar halni, semmint a sachalin bányákban dolgozni.

— **Vasuti karamból.** Rómából jelentik: Egy tehervonat, a melyet délután indítottak el Orte felé, a római pályaudvar közelében nekiment egy üres kocsiat tolató mozdonynak. Az üres kocsiak közül 11 kisiklott. Kettő felborult. A rendezővonal fűtője megsérült. A vizsgálatot megindították.

— **Düledező templom.** Budapesti levelezőnk írja: A főváros környékének leghíresebb bucsujáró helye *Mária-Besnyő*, a melynek régi kolostora és temploma középpontja a vidék összes bucsujáratának. A templomot a *Grassalkovich*-hercegi család építtette még *Mária Terézia* királynő idejében, a ki többször járt e helyen és e templomnak ma is egyik nevezetessége a királynő egyszerű házi oltára. A templomnak értékes egyházi szerei és drágaságai vannak, *Mária-képei* pedig messze földön ritkítják párjukat. A templomot a *Kapucinusok* gondozzák, de a kolduló szerzetnek nincs annyi jövedelme, hogy a templomot jó karban tarthassa. A szép templomot, a melynek kriptájában őrzik a *Grassalkovichok* tetemeit, nagyon megviselte az idő, annyira, hogy a boltozaton és falakon repedések támadtak. Szakértők nézete szerint, ha az épületet ki nem javítják elég egy heves zivatar (most pedig sűrűn van), hogy összedöntse a templomot. A kapucinusok e miatt nagyon meg vannak ijedve s úgy a korona-uradalomnál, mint a kegyurnál, valamint a miniszteriumnál sürgetik a templom megmentését és restaurálását.

— **Halálozás.** *Labalay Basa* Kálmán, *Pallavicini* Sándor őrnagy-uradalomának nyugalmazott jószágigazgatója Budapesten elhunyt.

— **Az a rettenetes kés.** Milánóban a múlt hónap egyik éjszakáján *Barotti* hivatalnok, a mint éppen hazafelé tartott, rémes jelenetnek lett önkéntelenül a szemtanuja. Egy hidon áthaladva, három marcona alak éppen megkéselt egy urat, a ki rettenetes segélykiáltások közepette ott nyomban el is vérzett. Holdvilágos este volt s a jelenet tanuja felismerte a késelők egyikében *Tanacco* mészáros, a ki éppen az ő házában lakik. A gyorsan elősietett rendőr közeledtével a gyilkosok megfutamodtak; áldozatukat aztán beszállították a kórházba, a hol reggelre meg is halt, a tanut pedig beidéztek vallomástétel végett. *Barotti* vallomása szerint letartóztatták a mészáros. A szembesítéskor a mészáros — rettenetesen villogó volt a tekintete — azt kiáltotta a tanu felé:

— No várj, csak szabaduljak ki!

A mészáros elítélték. És minthogy társait nem akarta elárulni, tehát súlyosan ítéltek el. De a szembesítéskor mondott fenyegetés. *Barottinak* mélyen a lelkébe vésődött: „Csak szabaduljak ki!” Attól a naptól fogva mindig maga előtt érezte a rettenetes kést, a mészáros gyilkos kését, a mely elvette a nyugalomát, kísértette éjjel és nappal. A rendőrségen tizszer is járt kérdezősködni: vajjon nem-e szabadul ki a mészáros? Egy hét előtt tényleg — tudja a jó ég, miként esett? — a fogoly megszökött börtönéből. A lapok szélesen tárgyalták az esetet s *Barotti* is megtudta. Ettől fogva nem mert többé az utcára menni. Folyton üldözte a képzelet, hogy a gyilkos eljön és bosszút áll rajta. Tegnap délután végre — jelenti a táviró — *Barotti* hivatalnok öngyilkossá lett. Megölte önmagát, nehogy a mészáros megölje.

— **Új primási palota a budai várban.** Tudvalevő dolog, hogy a hercegprimás már ismételen kijelentette, hogy Buda várában megfelelő új primási palotát szándékozik építtetni. E palota számára — mint budapesti levelezőnk jelenti — most alkalmas helyet keresnek a budai várban. A hercegprimás és a kultuszminiszter között a palota kérdésében nemrégiben hosszabb beszélgetés folyt, a melynek folyamán az a felfogás domborodott ki és nyert szóban is kifejezést, hogy a palota egyedüli helye a

Mátyás-templom közelében lehet. A koronázó templom környékének rendezése szükségessé tette egynehány épület lebontását. Egyiknek vagy másiknak a telkét azután átengedik a hercegprimásnak, hogy azon építse palotáját. *Vaszary* Kolos az ügynek illetően elintézésével rendkívül meg van elégedve.

— **A Maros kiöntött.** Szegedről jelenti tudósítónk: A Maros naponként való növekedése komoly aggodalomra ad okot, különösen azok a helyeken, ahol nagy árterek vannak bevetve és a védekezés teljességgel lehetetlen. A vetyeháti és osztróvicsi ártéri földekről van szó, melyek nagyobb részt szegedi és tápai kisgazdák tulajdonát képezik. A nagy ártér, a mely egészen be van vetve és gazdaságilag felhasználva, 1895 óta nem látott vizet, annál szomorubb most a tapasztalat, hogy annyi gazda egész évi termése veszendőbe indul. A város tulajdonát képező réten több szénakazal már vízben áll. Ha az áradás két nap alatt nem csökken, a földek menthetetlenek.

— **Pénztárvizsgálat.** Aradváros pénztárában ma reggel kezdte meg a szokásos havi pénztárvizsgálatot a vizsgáló-bizottság. Eddig mindent a legnagyobb rendben találtak.

— **Aradi lány a Pasteur intézetben.** Ezelőtt kilenc nappal *Preisinger* Róza 10 éves aradi kislánynak bal könyökét megharapta egy kutya. A rendőrségnek bejelentették akkor az esetet, a kutyát azonban nem sikerült feltalálni és elfogni, így aztán azt sem lehet megállapítani, hogy nem volt-e veszettség. Elővigyázatosságból *Preininger* Rózát ma este felvitték Budapestre a Högyes féle intézetbe.

— **A zárányi vérfürdő.** Távirat jelenti Sopronból, hogy a zárányi esetben *Szabó* Pál kismártoni járásbíró vezeti a vizsgálatot. A tanuk vallomása szerint az eset állítólag úgy történt, hogy *Vida* János parasztleány kiszakította *Kálmán* csendőrkaplár kezéből ennek fegyverét, mire *Kálmán* egy másik fegyvert ragadott kezébe és kétszer rálőtt *Vidára*. A lövések *Vida* helyett másokat találtak, akik közül *Milatic* Zsófi, a falu egyik legszebb leánya, meghalt, és kivüle még négyen megsebesültek. Az összesereglett nép ezt látva rárohant *Szugtül* csendőr-őrsvezetőre, akit agyba-főbe vertek, úgy, hogy feje szinte elvesztette emberi formáját, bár sérülései nem életveszélyesek. *Kálmán* csendőrkaplártól a tömeg elvette a fegyvert, *Kálmán* Kis-Mártonba menekült, ahol fölöttes hatóságánál jelentkezett. Ma beszállították a soproni szárnyparancsnoksághoz és fogságba helyezték. A helyszínen egy csendőr hadbíró megkezdte a vizsgálatot. *Milatic* Zsófit felboncolták és lakosság nagy részvéte mellett eltemették.

— **Az elhagyott kedves merénylete.** *Tarcsi* Gyula budapesti díjnokot három esztendőre elvitték katonának. Nehéz a katona sorsa, ha nincs egy-két kedvese aki megvigasztalja. *Tarcsi* is hamarosan felcsipte magának *Vlacsó* *Mária* 21 éves szobaleányt. Megígérte, hogy ha kiszabadul, feleségül veszi. Tavaly őszön bocsátották el a katonaságtól, egyszerre megkezdte régi kedveséről és egy más leányt jegyezett el magának. A szegény leányt nagyon elkéséltette *Tarcsi* hűtlensége és elhatározta, hogy megöli a legényt is magát is. Tegnap megleste a leány *Tarcsit*. Arra kérte, hogy ha már el is hagyta, még egyszer töltsenek el néhány kedves órát. *Tarcsi* a leányt elvitte *Niedermayer*-utca 6. számú lakására. A leány megvárta, amíg *Tarcsi* elaludt, azután *revolvért* rántott elő és hasba lölte a legényt. Önmagát is agyon akarta lőni, de ebben megakadályozták. *Tarcsi* sebét az irgalmasok kórházában bekötötték, de mivel nem volt veszedelmes, elbocsátották. A merénylő leányt a rendőrség letartóztatta.

— **A boldog Sámuel.** *Rockland* nyugat- virginiai városkában egy *Swann* Sámuel nevű ötvenéves legény régóta sóhajtozott a negyvenéves *Edwards* Mari után, aki említett kora ellenére is leánysorban volt még. A szerelmes agglégény fölbuzdulásában nagy fogadást tett. Unnepélyesen megfogadta, hogy ha imádottja kezét és szívét neki adja, akkor olyan lakodalmat csap, amilyen még nem volt *Rocklandban*. Végre is megesezt a leány szíve *Sámuelen* és boldoggá tette a kezével. *Sámuel* pedig állta a fogadást, mert menyegzője napján hatalmas falragaszokon öles betűkkel hirdette, hogy mind azok, akik csak elolvassák a plakátot, egytől-

egyig hivatalosak Swan Sámuel lakodalmára, ahol is szívesen látják és dusan megvendélik őket.

— **Királyok hálószobái.** Az összes európai uralkodók közül a cárnak van a legszebb hálószobája. II. Miklós hajnaltájban fekszik le s későn kel. Különös, hogy a cár nem tud sötét szobában aludni. Selyemfüggöny mögött egész éjjel egy kis villamos lámpa ég hálószobájában. A német császár tábori ágyon alszik, aminőn I. Vilmos szokott volt aludni. Selyemdunnával takarózik. Tizenegykor fekszik és reggel öt-kor kel; nagyon könnyű álma van. Az olasz király nyolc órát alszik, szalmazsákon, durva lepedőn, kemény párnán. A belga király este ir és igen későn fekszik. Nem tűri hálószobájában a friss levegőt s oly puha tolmatrácón alszik, hogy alig látszik belőle.

— **Váltóhamisító sikkasztó.** A jó multkoriban történt, hogy Balogh Máttyás, a Magyar Fém és Lámpaárugyár-Részvénytársaság pénztárosa tizezer korona elsikkasztása után megszökött. A fővárosi rendőrség a szökevény sikkasztót mindenfelé kereste, de máig nem akadt rá. Azóta kiderült, hogy Balogh Máttyás nemcsak sikkasztott, de váltót is hamisított. A napokban Klein Lajos kereskedő följelentést tett ellene a rendőrségen s azt panasolta, hogy Balogh Máttyás az ő nevére egy *hatezer korona váltó hamisított*. A rendőrség most újabb elfogatási parancsot adott ki a váltóhamisító sikkasztó ellen, de alig remélhető, hogy ennek a közözelevélnek több fogantatja lesz, mint az elsőnek. Balogh Máttyás mezőturi születésű, negyvenöt éves, nős ember.

— **A sors játéka.** Berlinből sajtóságos körülmények között találkozott egy anya a fiával. Az anya, egy javakorabeli hölgy, aki a pénzéből él, apróhirdetés útján keresett férjet. Végül nagyon sokan jelentek, akik hajlandók voltak az „impozáns termetű” hölgygel megismerkedni. — Az impozáns termetű hölgy egy vidéki ajánlkózót szemelt ki, akivel a Friedrichstrasse egyik közúti vasúti állomásán kelet találkozni. A hölgy gyöngyvirágot, a férfi vörös rózsát visel, ezt is megbeszéltek levélben. A kellő időben az özvegy türelmetlenül várakozott. Hát le is szállt végre a vasúti kocsiról egy vörösrózsás ur, de az bizony a fia volt. Más vörösrózsás ur nem jött, tehát a tévedés ki volt zárva. A berlini lap, amelyben ezt a kis esetet olvassuk, megjegyzi, hogy a találkozás meglehetősen „kinos” volt.

— **Szélhámós csepürágó.** Höhner Károly temesvári illetőségű vásári mutatóványost Aradon elkövetett szélhámosságai miatt országsszerte körözték. A keresett embert tegnap a nagyvárad rendőrség a vásárban éppen akkor tartóztatta le, amikor tüzes vasat evett s olajat ivott rája az árva. Höhner a kir. ügyesség fogházába kísérték, innét holnap Aradra hozzák.

— **Csak egy lépés.** Csak egy lépésbe, egy rövid elhatározásba kerül, hogy meggyőződünk arról, miszerint igazán kézigyártmányok ama cipők, melyek a Szabadság-téren Porter Vilmos Nagy Aruházában kaphatók. Ezen cipők minden tekintetben olyan kifogástalanok, hogy bátran *különlegességeknek* is nevezhetjük őket. Saját érdekét követik mindazok, kik cipőiket a Szabadság-téren Porter Vilmos Nagy Aruházában szerzik be.

— **T. Üzletfeleink** szíves tudomására hozzuk, hogy Révész Nándor könyv- és papírkereskedő urat (Szabadságtér 20. szám. Telefon 265.sz.) képviselősséggel ruháztuk fel, ki elfogad minden a nyomdánkat, valamint az Aradi Közlöny kiadóhivatalát érdeklő megbízásokat.

A rejtélyes kasszabetörés.

(Itélet a Marót-ügyben.)

— Az Aradi Közlöny távirati tudósítása. —

Budapest, június 25.

Tegnap éjjeli egy óráig tartott a tárgyalás. Ezért hiányosan közlik a lapok a perbeszédet. Daróczy királyi ügyész nagyszabású vádbeszédében kétségtelenül megállapította, hogy Tomka dr. maga furta ki Wertheim kasszáját, hogy a 192.000 korona biztosítási összeghez hozzájusson. De tulajdonképpen két művelt ember gonosz cselekedetéről van szó. Bűnsegéde

ugyanis Marót Sándor. Noha az egyik, Tomka Samu dr. immár halott, neki, mint közvédlőnek kötelessége vele is foglalkozni. Szegény fiu volt; sanyaru helyzetéből felküzdötte magát és diplomát szerzett. Megnősülve, gazdag feleséget kapott s így megvolt minden feltétele az uri módhoz, boldog családi életet is élt. De őt fékevesztett szenvedéllyel űzte a gazdagodás gondolata s vagyont minden áron szaporítani akarta. Alkalmassnak találta e célra a trieszti biztosító társaságot. Vagyont 200.000 koronára biztosította; aztán hónapokon át furta Wertheimkasszáját. Bizonyítja a közvédlő, hogy a bűnös gondolat dr. Tomka agyában már rég megfogamzott. Erre mutat többek közt az is, hogy megvásárolván a kasszát, kikötötte, hogy azt 3 éven belül visszaadhatja. Arra gondolhatott ezzel, hogy a mennyiben azt megfurni nem tudná, mást próbál venni. Foglalkozik ezután azal, mint szerezte be értékpapirjait, laborált velük folyvást, miglen a betörést szinlelve, a bűnös a tettet elkövette. Százával van a gyanus adat Tomka ellen: az álszakál; a cselédek elküldése; a kasszán álló szekrény, melyet a nyilván megfurntetőről elmozdítani nem szabadott. Mikor az értékpapírok Bécsben eladódtak, az álszakállas ember Blaunak nevezte magát.

A rendőrség megszerezte az akkor Bécsben járt „Blau” bejelentőlapját s a szakértők konstatálták, hogy az irás Tomkéé. Mig feleségével Badenben volt onnan könnyen beszaladhatott Bécsbe. Egész ottartózkodása csak ürügy volt arra, hogy az értékpapírokra tulajdon. Ellene bizonyít a furó is, melyről dr. Guth orvos kijelentette, hogy arra dr. Tomkának praksisa folytatásához szüksége nem volt. Miután még azt bizonyítgatja, hogy Marót tudott fivére bűnös szándékáról, kéri őt, mint a 69. szakasz szerint való bűnsegédet a csalásban bűnösnek nyilvánítani és szigorúan megbüntetni.

Dr. Pollák Ilés, dr. Tomkáné jogi képviselője sajnálattal szól arról, hogy a halottat, miután arra hatásköre nincs, meg nem védelmezheti. Természetesen a bolttest is hallgat. Csak a kárt lévén joga fölszámítani, konstatálja, hogy az a százötvenezer korona, a melyet Marótnál a bíróság lefoglalt, mindenesetre a Tomkéé. Mindegy, akár sikkasztás, akár betörés útján jutott ahoz Marót, kötelezni kell őt arra, hogy ezt az özvegynek kiadja.

Dr. Darvai a biztosító-társaság kárát számította fel, majd dr. Friedmann Bernát mondott védőbeszédet, azt bizonyítva, hogy Marót a betörésről csak január 6-án nyert tudomást, abból a levélből, a melyet hozzá Budapestről dr. Tomka írt. Így előzetesen nem tudott a bűnös tettről s azért fölmentését kéri.

Déli fél egy órakor hirdette ki Agoraszó elnök a törvénytörés itéletét. A bíróság Marót Sándort bűnösnek nyilvánította a csalás kísérletében mint bűnrészt és ezért egy évi börtönnel sújtotta. Ebből öt hónapot kitöltöttek vesznek a vizsgálati fogsággal.

Bűnössége abban áll, hogy dr. Tomkának abban, hogy a biztosító társaságot betöréses lopás szinleléssel fondorlatos módon tévedésbe ejtse, közreműködött.

Tomkánét kártérítés igényével a törvénytörés elutasította, valamint nem adott helyet a biztosító társaság kérésének sem, hogy a biztosítási-ügylet érvénytelennek nyilvánítsák. Ezek a kérdések polgári utra tartoznak. A királyi ügyész és az elítelt feleltek. Marót továbbra is fogva marad.

TÖRVÉNYKEZÉS.

§ **Az ellopott hegedű.** Emlékezetes még az a lopás, mely a templom-utcai polgári fiu iskolában történt. Betörték egyik terembe s ellopták Mandl Vilmos dr. hegedűjét, mely egy hangversenyre maradt ott. A hegedűt Pálffy Jenő lopta el beszámíthatatlan állapotban. Pálffy egyszer öngyilkosságot kísérelt meg s a fejébe hatolt golyó elmezavart idézett elő, melynek hatása alatt követte el a lopást. A hegedűt Pálffy eladta Albert Péter cigányprimásnak, ki nem tudta, hogy lopott dolgot vesz. A rendőrség annak idején vizsgálatot indított a hegedű-lopás ügyében s arra nézve, hogy vajjon nem játszotta-e a primás az orgazda szerepét a tolvajlásban. Ma tartották meg ez ügyben a tárgyalást az arad járásbírósnál, ahol Mandl Vilmos dr.-t is kihallgatták. A bizonyítási eljárás során és Mandl dr. vallomásából kitűnt, hogy Albert Péter nem volt orgazda, jöhiszeműleg vette meg a hegedűt, sőt azt önként azonnal visszaadta a károsultnak, mikor az újságból azt olvasta, hogy a hangszer lopott. Ezek alapján Beniczky Kálmán ügyészégi megbízott elejtette a vádat s a bíróság felmentette Albert Pétert. Pálffy Jenő tolvajlása nem kerül tárgyalás alá, mert a fiu elmebeteg s így tettei beszámítás alá nem jutnak.

NAPIREND.

Június 26. Csütörtök. Róm. kath. naptár: János és Pál. — Protestáns naptár: János és Pál. — Görög-keleti naptár (június 13.): Aquilina. — A nap két 3 óra 49 perckor, nyugszik 7 óra 44 perckor. — A hold két 10 óra 26 perckor, nyugszik 9 óra 12 perckor.

Kölesy-könyvtár. Nyitva van hétfőn, szerdán és szombaton délelőtt 11 $\frac{1}{2}$ —12 $\frac{1}{2}$ óráig; kedden, csütörtökön és pénteken délután 1 $\frac{1}{2}$ —2 $\frac{1}{2}$ óráig; vasárnap és ünnepnapokon zárva. Helyiség: Ereky-museum helyisége mellett ülésterem.

Időjárás. A központi meteorológiai-intézetnek Aradra küldött táviratai szerint a mai napra a következő időjárás várható: Változás nem várható.

Június 26. Az aradvidéki tanítóegylet aradi fiókbi-zottságának ülése délelőtt 9 $\frac{1}{2}$ órakor (Kossuth utcai iskola). — Orvosválasztás Szemlakon.

KÖZGAZDASÁG ÉS KÖZLEKEDÉS.

— **Konyak- és pezsgő-gyár a hegyalján.** Az aradi Hegyalja egyik hegyszekének eönke megszivlelendő tervet vett föl, mely keresztülvittele esetén nagy lendületet adna a hegyaljai borok értékesítésének. Javasolja, hogy „Ménés és Magyarád hegyvidék szőlőbirtokosainak konyak- és pezsgő gyára” címmel részvénytársaság alapítsák, mely a hegyaljai boroknak legalább egyharmad részét hivatala legyen feldolgozni. Nézete szerint a szőlőbirtokosokon kívül a hegy-községek, biztosító társaságok, takarékpénztárak, va uttársaságok s minden oly testület, mely a szőlőbirtokossággal üzleti összeköttetésben áll szívesen támogatná a vállalatot, de a tőkepénzesek sem idegenkednének egy oly élelmes befektetéstől, hol pénzüik 4 százaléknál többet jövedelmezne. Hiszi, hogy nem volna nehéz a magas kormány és törvényhatóságok anyagi támogatását is megnyerni. A terv mindenesetre érdemes arra, hogy vele bővebben foglalkozzanak.

Budapest-kőbányai sertéskereskedelem.

— Június 25. —

Magyar elsőrendű: Öreg nehéz páronként 400 kilogrammon felüli súlyban 98—99 fillérig, öreg közép páronként 300—400 kilogramm súlyban — fillérig, fiatal nehéz páronként 320 kilogrammon felüli súlyban 105—7 fillérig, fiatal közép páronként 251—320 kilogramm súlyban 104—6 fillérig, fiatal könnyű páronként 250 kilogramm terjedő súlyban 103—5 fillérig.

Szerbiai: Nehéz páronként 260 kilogrammon felüli súlyban 106—7 fillérig, közép páronként 240—260 kilogramm súlyban 104—6 fillérig, könnyű páronként 240 kilogramm terjedő súlyban 102—4 fillérig.

Sertéslétszám. Június 23. napján volt készlet 46.093 darab, június 23. napján fölhajtatott 583 darab, június 23. napján elszállított 674 darab, június 24. napján maradt készlet 46.002 darab. Üzlet: Változatlan.

Budapesti áru- és értéktőzsde.

— Az Aradi Közlöny távirati tudósítása. —

Budapest, június 25.

Dátőzsde. Buzakinál mérsékelt, vételkedv gyöngye. Nyugodt irányzat mellett 8,000 méterháza került forgalomba, tartott áron. Egyéb gabonanemek változatlanok. Időjárás szép.

Zárulat 12 órakor:

Buza júniusra	7.89—7.90
Buza októberre	6.57—6.58
Rozs októberre	5.83—5.84
Zab októberre	5.08—5.09
Tengeri júliusra	5.17—5.18
Tengeri augusztusra	11.35—11.45

Zárulat 5 órakor:

Buza júniusra	7.93—7.94
Buza októberre	6.58—6.59
Rozs októberre	5.82—5.83
Zab októberre	5.13—5.14
Tengeri júliusra	5.20—5.21
Tengeri augusztusra	11.40—11.50

Zárulat 5 órakor:

Oszták hitelrészvény	674.50
Magyar hitelrészvény	693.50
Leszámitolóbank részvény	432.—
Rima-Murányi vasmű részvény	513.—
Oszták-magyar államvasuti részvény	704.50
Közuti vasút	601.—
Városi villamos vasút részvény	308.50

Szeszüzlet.

— Június 25. —

Mai jegyzéseink: Készárú nagyban nyers szesz 115 korona, kicsinyben 117 korona; finomított szesz nagyban 118 korona, kicsinyben 120 korona hordó nélkül, per 100 liter %, beleértve 70 korona fogyasztási adót.
Szállított mosók 12:80—13—korona mmásánként.

Hivatalos árfolyamok

a budapesti áru- és értéktőzsdén.

Budapest, június 25.

Magyar aranyárjádék 4%	120.60
Magyar koronajárjádék 4%	97.90
Magyar arany 4%	119.—
Magyar ezüst 4%	100.—
Magyar keleti vasút	119.—
Magyar földtehermentesítési kötvény	98.—
Magyar italmegváltási kötvény	100.—
Horvát-szlavon földtehermentesítési kötvény	97.50
Magyar nyeresémsorsjegyek kölcsön	207.—
Tiszaszabályozási és szegedi kölcsön	163.50
Oszták papírjárjádék	101.50
Oszták járdék ezüst	101.50
Oszták járdék arany	120.50
Koronajárjádék	99.50
1880-iki államsorsjegyek	152.50
Oszták-magyar bankrészvény	1580.—
Magyar hitelbankrészvény	693.50
Oszták hitelbankrészvény	674.50
Oszták-magyar államvasút	704.75
20 frankos arany (Napoleonkor)	19.07
Német birodalmi márka	117.25
London	240.—
Paris	95.30

REGÉNY-CSARNOK.

Hipnózis.

— Angel regény. —

Írta: Hardy I. D.

[8]

(Folytatás.)

Közben a közönség halk susogó hangon a legkülsőbb véleményeket nyilvánította; egy ur azt állította hogy az orvos kényszeríteni fogja médiumát, hogy addig bámuljon mereven egy ezüst pénzdarabra, míg pataként nem kezd ömleni a könyve, egy hölgy pedig egész biztosra mondta, hogy Helén görcsöket fog kapni. Percivalné hallotta e szavakat s aggodó kérdéssel fordult Fitzallanhoz, hogy lehetséges-e, hogy ez megtörténik.

— Lehetséges — felelt az orvos nyugodtan, — ha a kísérletező nem érti a dolgot, akkor a legrosszabb is megtörténhetik. De ha ért a mesterségéhez, akkor nem kell félni semmitől. S most kérek teljes nyugalmat — szolt emelt hangon — az ülés megkezdődik.

Kezét könnyedén rátette Helén sötét hajára, lágy hangon szolt:

— Nézzen rám.

A fiatal leány részegedte szemét az előtte állóra s öt perc múlva mélyen aludt, mint egy márványszobor, hátradólva a karosszékben.

A doktor most levette kezét a fejről, megfogta jobbkarját s ujjával többször végigsimította váltól lefelé. Aztán egyenesen kinyújtotta

Helén karját s mikor kezét elvette a kar mereven megmaradt ugyanabban az állásban mint-ha kőből volna.

— Amit gondoltam, — susogta a doktor kitünő médium. — Aztán Percivalnéhoz fordult s így szolt hozzá: — kérem, szólni a hugának és érintse meg. (E szavaiból nyilvánvaló volt, hogy nem értette meg jól, milyen rokoni viszonyban van a kettő egymáshoz. Az idősebb hölgyről azt hitte, hogy az a nagynénje a médiumnak.)

— Nem, fog ártani neki, ha szolok hozzá s ezzel felébresztem? — kérdezte Percivalné bizonytalan hangon.

— Nem csak kísértse meg bátran felkelteni.

Percivalné többször hangosan szolította a nevén Helént, megérintette az arcát is de eredménytelenül, a leány mozdulatlan maradt.

— Kísértse meg behajlítani a karját!

Ez sem sikerült.

— Helyes most majd én szolok hozzá.

Fitzallan odaállt Helén elé és szelíden kérdezte:

— Hogy érzi magát most?

— Egészen jól — felelt Helén bágyadt, de teljesen érthető hangon.

— A neuralgikus fájdalmi mulófélben vannak-e?

— Nagyon megcsökkentek.

Mind e feleleteket a leány behunyt szemmel adta; Fitzallan most mögéje állt, úgy, hogy Helén nyitott szemekkel sem láthatta volna s egy vörös bőrtárcát vont elő a zsebéből. A tárcát marokra fogva, úgy, hogy semmi sem lát szott belőle, mint az alvó elé állt s kinyitva kezét a feje fölé azt kérdezte:

— Megismeri hogy mit tartok itt a kezemben?

— Nem; nem látom.

— Kísértse meg csak felismerni.

Egy pillanatig a lélekzetét is visszafojtotta mindenki a teremben s ekkor az alvó halkan megszólalt:

— Egy kis lapos, négyszögletes tárgy.

— Milyen színű?

— Vörös, sötét vörös. Ah most már láthatóvá lesz; egy vörös marokibőr tárcsa, aranyos monogrammal.

A bámulat kiáltásai hangzottak fel. Bámulatos, csodás, rendkívüli! hangzott a teremben össze-vissza.

Fitzallan még két-három ilyen meglepően sikerült kísérletet mutatott be, de ekkor Percivalné közbelépett és aggodva kérdezte hogy nem árt-e meg Helénnek, ha sokáig ebben az állapotban marad.

— A lekevésbbé sem; sőt ellenkezőleg, jobban fogja érezni magát, mint valaha. Első kísérletnek azonban ez elég mára; azt hiszem, az urak meg vannak vele elégedve!

A kérdő pillantásra, melylyel e szavát kísértte, minden oldalról tetszés nyilatkozattal feleltek. Az orvos néhányszor végigsimította az alvó arcát, aztán barátságosan szolt:

— Nos Dundas kisasszony?

Erre Helén kinyitotta a szemét s zavart tekintettel nézett rá, mint aki mély álomból ébred.

— Csakugyan aludtam? — kérdezte szinte szégyenkezve.

— Aludt bizony; nem álmodott semmit?

— Nem, mélyen aludtam?

— Nagyon mélyen, ha egyszer az álmaira sem tud visszaemlékezni. S mit csinálnak a neuralgikus fájdalmak? Enyhültek?

— Milyen különös, — szolt ekkor Helén bámulva, semmi fájdalmat sem érzek!

— Vártam ezt az eredményt. Éppen a neuralgiával szemben mindig sikeresen alkalmaztam a hypnotikus gyógyító módot.

Percivalné kitörő örömmel hallgatta e szavakat. Milyen reménység szállt a szívébe! Ha Fitzallan orvos fogja kezelni Helént, talán nincs messze az az idő, mikor a fiatal leány is egészséges erős és jókedvű lesz, mint a többi kedves rokonleányok.

Mig Helént a barátnői vették körül, Fitzallan pedig a mindenhonnan hozzá intézett kérdésekre felelt, addig Percivalné tüzetesen kikérdezte a bázisurat Fitzallanról. Honnan jött, milyen birben áll, mit akar Londonban? Szándékában áll-e letelepedni az angol fővárosban és orvosi gyakorlatot folytatni? Házasság ember? Vannak-e jó ajánló levelei?

Mind-e kérdésekre Percivalné megnyugtató feleleteket kapott. Fitzallan házas ember volt; Amerikából jött s odaát kiterjedt paxissal dícselkedhetett. Harting meggyőződése szerint teljesen megbízható, jellemes ember volt, kit Amerikai barátai neki a legmelegebben ajánlottak.

(Folytatása következik.)

Vasuti közlekedés.

— Érvényes 1902. évi május hó 1-től. —

ARADRÓL	ARADRA
Budapest felé Indul:	Budapest felől érkezik:
Nagyváradra reggel 5.10	Személyvonat reggel 6.05
Gyorsvonat reggel 8.18	Személysz. tv. reggel 9.10
Személyvonat d. e. 11.20	Gyorsvonat délelőtt 11.51
Személysz. tv. d. u. 4.45	Személyvonat d. u. 3.32
Gyorsvonat délután 4.21	Gyorsvonat este 7.11
Személyvonat este 9.35	Szm. Szolnokról este 9.—
Erdély felé:	Erdély felől:
Személyvonat reggel 6.35	Soborsinról reggel 6.59
Gyorsvonat délután 12.11	Gyorsvonat reggel 8.08
Soborsinig délután 2.04	Személyvonat d. e. 10.50
Személyvonat d. u. 4.07	Radnáról délután 2.36
Radnára délután 6.35	Gyorsvonat délután 4.06
Gyorsvonat este 7.18	Személyvonat este 8.57
Temesvár felé:	Temesvár felől:
Személyvonat reggel 6.15	Vegyesvonat d. e. 10.43
Személyvonat d. e. 11.56	Személyvonat d. u. 3.44
Vegyesvonat délután 5.—	Személyvonat éjjel 10.59
Szeged felé:	Szeged felől:
Vegyesvonat reggel 7.10	Személyvonat reggel 8.35
Személyvonat d. u. 4.11	Vegyesvonat este 7.06
Brád felé:	Brád felől:
Személyvonat reggel 6.25	Gurahonczról szm. r. 8.03
Vegyesvonat d. u. 12.06	Vegyesvonat d. e. 11.—
Gurahonczig szm. du. 4.30	Személyvonat este 6.56

Május 1-től bezárólag szeptember 30-ig ünnep- és vasárnap, valamint a radnai búcsúnapokon jön Radnáról egy vegyesvonat este 8 óra 23 perckor.

Nyári színház.

Csütörtökön, 1902. évi június hó 26-án:

IVÁNYF JENŐ mint vendég:

A becsület.

Színmű 4 felvonásban. Írta: Sudermann Hermann.

SZEMÉLYEK:

Mühlingh	Győre Alajos.	Heinecke	Németh J.
Amália, neje	Csigaházi E.	Heineckené	Tolnainé.
Kurt, fia	Gózon Béla.	Róbert, fiuk	Iványf Jenő.
Leonora	Gazdi A.	Augusztá	Daróczi Ilka.
Brandt Lothár	Sarkadi A.	Alma	Szabó Irma.
Stengel Hugó	Abai Gyula.	Mihálszky	Csiky László.
Trast-Zarberg	Mariházi M.	Nébensteiné	Pajor Agnes.

Kezdete este 8 órakor.

NYILTTÉR.*

Hirdetés.

Az aradi vízvezetési művek részvénytársasága részvényeinek a közgyűlés határozata folytán folyó évi június hó 24-ének d. u. 4 órakor történt alapszabályszerű VI. részvénytársaságának alkalmával a következő 56 db. részvénytársaság lett kisorsolva:

54, 306, 735, 925, 1116, 1142, 1193, 1328, 1387, 1937, 1968, 2145, 2295, 2388, 2914, 2956, 3104, 3127, 3545, 3574, 3835, 3899, 4188, 4207, 4259, 4384, 4469, 4512, 5235, 5254, 5325, 6058, 6109, 6187, 6535, 6641, 6699, 6987, 7175, 7189, 7206, 7208, 7523, 7688, 7929, 7952, 8120, 8143, 8485, 8794, 8808, 9597, 9818, 9834, 9972, 9978.

A kisorsolt részvények 240 koronával lesznek darabonként az eredeti részvények és szelvényivek átadása ellenében és az élvezeti jegyek kiadása mellett 1902. évi augusztus hó 1-től kezdve beváltva.

Aradon: a társaság pénztáránál (Flórián-utca, Viztorony) Londonban: Lyoyd's Bank L-ted 72. Lombard Street.

Arad, 1902. június 25-én.

Az Igazgatóság.

Távbennézés 369.

Gróf KÖNIGSEGG LAJOS

a magyar kir. Államvasutak gépgyárá-
nak arad-csanádi kizárólagos képviselője
Aradon, Vörösmarty-utca 1. sz.
Kivánatra küld 1580
árjegyzéket ingyen és bérmentve.



TELEFON

Legnagyobb választék
arany, ezüst és ékszer-
tárgyakban.

Alkalmi vételek és eladások.

DEUTSCH IZIDOR

órás és ékszerész 42
ARAD, TEMPLOM-UTCZA
Minorita-palota.

Zálogszedulák,

arany és ezüsttárgyak készpénz
fizetés mellett a legmagasabb
árban megvételnek, vagy be-
cseréltetnek.



**Gurahonczai
portlandcement**

egyedüli magyar gyártmány, mely a
magyar mérnök- és építész-egylet ál-
tal megszabott normáit 60-70 szá-
zalekkel felülmúlja. rendkívül finom
örlésben, kis és nagy mennyiségben,
gyári áron kapható

Az Arad-csanádi Egyesült Vasutak
szertáránál
Arad Állomás mellett.

Megrendeléseket az Arad-csanádi Egye-
sült Vasutak központi irodája is elfo-
gad és a cementet kivánatra házhoz
szállítja. 274

Jó órákat olcsón

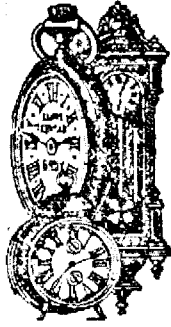
küld 3 évi írásbeli jótállás mellett
privát vevőknek

Konrád János

órágyára,
aranyárak kivitelei háza

BRÜX, 270. sz. (Csehország).

Jó nickel rem. óra	frt 3.75.
Valódi ezüst rem. óra	" 5.80.
Valódi ezüst láncz	" 1.20.
Nickel ébresztő óra	" 1.95.



Czegem a cs. és kir. birodalmi czimerral van kitüntetve,
számtalan arany, ezüst kiállítási érem, valamint ezernyi
elismerő levél van birtokomban. 1980

Nagy képes árjegyzék ingyen és bérmentve.

Egyedül valódi angol

THIERRY-féle BALZSAM.

Egészség-rendőrileg megvizsgálva és jóváhagyva.

Az üvegek fölszerelése kereskedelem-törvényi minta-védelem alatt áll.



Ezen balzsam belsőleg és külsőleg is használ: 1. Hasonlíthatlan ha-
tású gyógyszer a tüdő és mell minden betegségénél: enyhíti a hurutot és
megszünteti a kiköpet, eltávolítja a fájdalmas köhögést s meg ilyen időlt
bajokat is meggyógyít. 2. Kétféle hatása van torokgyulladásnál, rekedtség-
nél, a nyak bármely bántalmánál stb. 3. Alaposan megszüntet minden lázi.
4. Meglepetően gyógyítja a máj, gyomor és a belek minden betegségét, kü-
lönösen gyomorgörget, kölkát és hasrágást. 5. Gyenge hashajtó és vér-
tisztító hatású, tisztítja a veséket, megszünteti a hypochondriát és busko-
moragot, erősíti az étvágyat és emésztést. 6. Kétféle szolgálatot tesz fog-
fájásnál, odvas fogaknál, szájpneumonánál, minden fog és szájbajnál, megszun-
teti a felbőgést s a száj és gyomor rossz szagát. 7. Külsőleg kétféle
gyógyszer minden sebre, akár régi az, akár új, sérülésekre, orbánczra,
pattanások, füstülék, szemölcsök, égési sebekre, megfagyott tagokra, ruh,
kőst s kitéésekre, felpattogzott és érdes kezekre stb., megszünteti a fejfé-
jást, zugást, szakgátást, közhányt, fülfájást stb. Jól vigyázzon mindenki a
fenti zöld apáczá-vedjegyre. — Hamisítás ellen a legbiztosabb óvszer a
gyárámból való direkt megrendelés. A szállítás csak a szabadalmazott
eredeti dobozokba: 12 kis vagy 6 dupla üveggel történik. Ausztria-Magyar-
ország minden postáállomására bérmentve 12 kis vagy 6 dupla üveg ár 4
korona, Bosznia és Hercegovinába bérmentve 12 kis vagy 6 dupla üveg ár 4
korona 60 fillér. 12 kis vagy 6 dupla üvegnél kevesebb nem szállítatik. —
Szátküldés csak a pénz előre beküldése vagy az összeg utánvétele mellett.

Miért szenved? mikor biztos gyógyító hatásra van kilátás még a legrégibb
sebeknél is a

Thierry A. gyógyszerésznek egyedül valódi

Centifolia-kenőcse

használatánál, amely által majdnem minden alkalommal, még a fájdalmas és veszélyes műtétek vagy
amputálás is elkerülhető és utóérhetlen úgy a sebek gyógyításában, mint a fájdalom enyhítésében is.
A valódi Centifolia-kenőcse használható: gyermekágyas fájó mellére, tejfolyás megakadásánál, mell-meg-
keményedés, orbáncz, minden időlt bajknál, sebes lábak vagy tagokra, sebek, sőfolyás, dagadt lábak-
nál, sőt csontszűrés is; ütés-, szúrás-, vágás-, zúzás- és lövéseknél; minden idegen anyag, mint: üveg
vagy faszilánk, homok, serét, tövis stb. kiszívására; mindenféle dagasztók, kelések, támadások, pokol-
var, sőt rákbajnál is; gilisztá ellen, körömméreg, pörsevés, sebes lábak, mindenféle égési sebek, fa-
gyos tagok, a beteg fekvésétől fátadt tagjaira, nyakdaganat, a vér betegséggel, fülfolyás, gyermek-óvar-
stb. bántalmak ellen. Két tégelynél kevesebb nem küldetik: a szállítás csak az árnak előleges beku-
ldése vagy utánvét mellett történhetik. Két tégely ára szállítóval, portó és csomagolással együtt 3
korona 60 fillér. Számtalan elismerő-levél áll rendelkezésre. Mindenki óvatik a hatástalan hamisítványok
vásárlásától s tessék ügyelni, hogy minden tégelyre a fenti védjegy és a cím: „Schutzengel Apotheke
des A. Thierry in Pragrad“ beégetve legyen.

A gyógyhatásukban utóérhetlen eme két szer a romlásoknak nincs kitéve, hanem ellenkezőleg,
minél régebbiek, annál jobbak és hatásosabbak lesznek, sem a hideg, sem a meleg által nem szenved-
nek és azért bármely évszakban szátküldhető. Legtöbbször már az orvos megerkezéseig is segítenek,
nagyon természetes, hogy sohasem szabad hamisítványokat, vagy pedig más értéketlen és hatás nélküli
gygynevezett pótszereket használni, amelyekért a pénzt hiába dobják ki, hanem csakis ezen két régen
jónak elismert, valódi, olcsó, megbízható és mindamellett teljesen ártalmatlan világhírű szer kell vásá-
rolni, amelyeket minden családban minden előfordulható esélyre készletben kell tartani. Ahol pedig
ezen szerek a valódiság minden kellekésével ellátva nem volna kaphatók, úgy kérjük azokat közvetlenül

Thierry (Adolf) gyógyszerésznél Limitad „Schutzengel Apotheke“ Pragrad bei Robitsch-Sauerbrunn
megrendelni.
Központi raktár: Budapest Terék J. gyógyszerésztérben, Zágráb Mittelbach S. gyógyszerésztérben, Bécsben
C. Brady gyógyszerésztérben. 1981

Telefon 278.

Telefon 278.

GLÜCK JÓZSEF

szobafestő és mázoló

Arad, József főherczeg-ut 7. szám.

Ajánlja magát mindennemű

szobafestő, szobakárpitozási, menyezetek dombormű
diszítési és mázolási munkálatok teljesítésére, továbbá ablakok
szines üvegfestési imitálását a legújabb modern kivitelben, a
lehető legjutányosabb árak mellett.

Elvállalom a lakások féreg (poloska) mentessé tételét
teljes jótállás mellett.

Francia és angol tapetta-minták nagy választékban meg-
tekinthetők.

A nagyérdemű közönség pontos és gyors kiszolgáltatása
céljából készletben raktáron tartok dus választékban papirkár-
pitot, könnyű sulyu papiröntvényből (Xylogelit-Stuck) domboru
diszitményeket és üvegfestés utánzatu szines mintákat, a melyek
lakásomon minden időben megtekinthetők és megválasztha-
tók. — A nagyérdemű közönség becses támogatását kéri

646

mély tisztelettel

GLÜCK JÓZSEF.

1802—1902.

Kovaszincz község előljáróitól.

Árlejtési hirdetmény.

Kovaszincz község alólirt előljárói közhírré tesszük, hogy
az ujonnan építendő község-háza még be nem fejezett munká-
latainak 2246 korona 53 fillér kikiáltási árral biztosítása cél-
jából f. év és hó 29-én délután 4 órakor Kovaszincz község-há-
zánál újabbi nyilvános alku tárgyalás fog tartatni, miről ér-
deklődők értesítetnek azzal, hogy az árlejtési feltételek fent
kitett időig a község jegyzői irodájában a hivatalos órák alatt
megtekinthetők.

Kovaszincz, 1902. évi június hó 21-én.

Buftea Miklós, s. k.
jegyző.

Luka Demeter, s. k.
bíró.

Feltűnő eredmény érhető el

a Hajós-féle

Ibolya-Créme

használatát által, mely egy pár nap alatt elmulaszt **Szeptó, májolt, bi-
híroa, bőrvörösséget és mindennemű arczisztatlanságot.** E remek
ártalmatlan cosmeticus szer a bőrben teljesen felszívódik, minek követke-
zésében a hatás bámulatos gyorsasággal áll be.

Nappal is használható!

A párisi és londoni hygienicus kiállításokon aranyérmekkel kitüntetve.

Ára egy tégelynek 50 kr.

Ibolya-crème szappan 35 kr. Ibolya hölgypor fehér, rózsá és krém színben
egy drb. 60 krajczár.

Ibolya tej (Eau de Violette de Hajós) egy üveg 50 krajczár.

Óvakodjunk értéketlen utánzatoktól!

Bevásárlásnál csakis HAJOS féle készítményeket tessék elfogadni.

Olcsóbb ajánlat, mint hamisítvány visszautasítandó!

Kapható a készítő feltalálónál:

Hajós Árpád

gyógyszertára és gyógyvegyészeti laboratoriumában

Arad, Andrassy-tér 22. sz., a megyeházzal szemben,

továbbá Aradon: **Vojtek Kálmán, Tábor Gyula, Pécskán: Adler
Gy. Lajos, Simándon: Csiky Lukács** gyógyszerész uraknál.

Dohányzók
kérjenek

„NIL”

krokodil jellel ellátott legkitünőbb
egyiptomi szivarka hüvelyt
és legjobb minőségű
egyiptomi szivarka papírt.

A párisi 1902. évi
egészségügyi kiállításon
arany érmet nyert.
Mindenütt kapható.

**MINDEN HÖLGYNEK
SZÜKSÉGES ARCZBŐRE MEGVÉDÉSÉRE A
FÖLDES-FÉLE
MARGIT-CREMET**

használni.

Ezen kitünő összeállítású és most már az egész művelt világban elterjedt készítmény nem zsíros kenőcs, hanem a bőr által azonnal felszívódó vegykészítmény. Teljesen ártalmatlan és azért bármily hosszú ideig használva sem árt. Pár napi használat után megszüntet szeplőt, májfoltot, bőrtakát (mitesser) és minden arcztisztatlanságot. Masszázshoz használva eltünteti redőket, himlőhelyet stb.

Csakis azon készítmények valódiak, a melyek czimeres védjegyemmel vannak lezárva.

Hamisítványoktól tessék óvakodni!

Egy tégely ára 1 korona.

Margit szappan 70 fillér. Margit poudér 1 kor. 20 fill.

Kapható Aradon az összes gyógyszertárakban és droguerlában.

Apátfalván: Tár Imre, Battonyán: Fodor István, Vargha Antal, Borosjenőn: Pintér Ferencz, Boros-Sebesen: Zangerl Gyula, Berzován: Szokoly Sándor, Cs.-Apácán: Bonomi Antal, Cs.-Palotán: Nagy Albert, Csermón: Berkes Armin, Elekén: Uj Pekker István, Földesákon: Boros Károly, Glogovácson: T. Zombory János, Gurahonczon: Molnár István, Gyorokon: Masznyik Dániel, Kis-Jenőn: Bayer György, Kevermesen: Schlögl Pál, Kunágótán: Fejes Lajos, Kurticson: Hackenberger László, Medgyesegyházán: Kelacsényi Ferencz, Mező-Kovácskúrtán: Szabady Viktor, M.-Radnán: U. Kossuth Pál, Nagy-Halmagyon: Hanzsós Adám, Nagy-Zerindén: Vály Géza, Ó-Pecskán: Rokszin János, Pankótán: Posevitz Gusztáv, Pitvaroson: Szabados József, Székudvaron: Fromm D. Traugott, Símandon: Csiky Lukács, Soborsínbán: Károlyi Kálmán, Szemlakon: Hauszler Sándor, Tauczon: Kuntz János, és Uj-Aradon: Ternajgo Géza arak gyógyszertárakban.

**Rozsnyay-féle
chinin-czukorka, chinin csokoládé**

patykoszoruzott készítmény.

gyermekeknek láz, hideglelés, váltóláz ellen kitünő sikerrel alkalmazható. **Nem keserű!** Csak akkor valódi, ha a csomagoló papirosan Rozsnyay Mátyás névalírása olvasható.

Fenyő illat.

Különösen alkalmas a szoba levegőjének felfrísztésére és tisztítására

Egy üveg 1 kor. 50 fillér.

Hasis-Colloidum.

Kitünő, minden másszert felülmuló hatású tyukszem és bőrkeményedés ellen.

Egy üveg ára 70 fillér.



Kitünő minőségű likőr eszenciák, melynek segítségével pár perc alatt zamatos, finom likőrt készíthetünk.

Barack	Cacao blanc	Cseresznye	Császárkörte
Anizette	Chartreuse	Marasquino	Vanília
Benedictine	Curacao	Kávé	Zeller

Egy üveg ára 1 korona.

Kapható:

ROZSNYAY MÁTYÁS gyógyszertárában
Aradon, Szabadság-tér.

ALAPITTATOTT 1876.

BERÁN ANTAL ÉS FIA

kárpitos és diszítő

Aradon, Szabadság-tér 20. sz. (Gróf Nádasdy-ház.)

Elvállalnak a legegyszerűbbtől a legfinomabb

lakás-berendezést minden stýlben

a legjutányosabb árak mellett.

Kárpit-papír nagy raktár.

(Tapéta) gipsz és Machse, dombor-menyezetek és kemény dombormű

a legművésziesebb kivitelben. — Tervek és árjegyzékek kívánatra lesz készítve.
Minden fővárosi verseny kizárva.

Lószőr, afrik és szégras matraccz raktáron.

Mindennemű vászon és fa-ablakredőnyök, egyleti disz és diszítési zászlók gyártási terme, ünnepélyek és termek diszítési vállalata.

Tekeasztalok behuzása helyben és vidéken.

A nagyérdemű közönség pártfogását kéri

teljes tisztelettel

Berán Antal és Fia.

Vidéki megrendelések pontosan eszközöltetnek.

Több kiállításon első díjjal kitüntetve.

Városi és megyei telefon 132. szám.